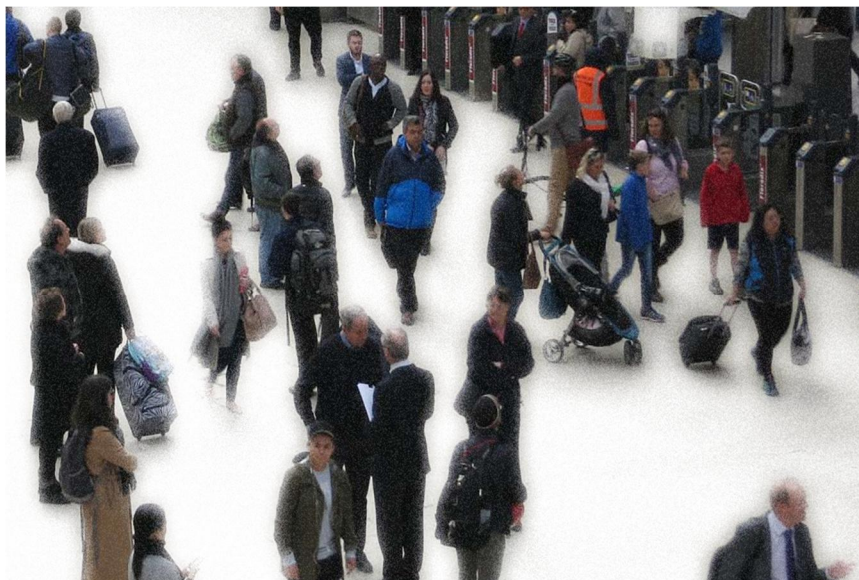

MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTTAMISOHJELMA

2018–2020

Suunnitelman on päivittänyt Jonna Leppämäki-Heikkilä ja Tuula Salminen.

Sisällys

1	JOHDANTO.....	3
2	KOTOUTTAMINEN JA KOTOUTUMINEN	4
2.1	Kotouttamisen valtakunnalliset linjaukset.....	4
2.2	Laki maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisestä ja yhdenvertaisuuslaki	4
3	KOTOUTUJAT LEMPÄÄLÄSSÄ.....	5
3.1	Vieraskieliset ja maahanmuuttajat.....	5
3.2	Erilaiset oleskeluluvat	8
3.2.1	Oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat / Itsenäisesti kuntaan muuttavat	8
3.2.2	Kiintiöpakolaiset	8
3.2.3	Perhesiteen perusteella oleskeluluvan saaneet	9
3.2.4	Työperustaiset maahanmuuttajat	9
3.2.5	Opiskelijat.....	9
4	LEMPÄÄLÄN KOTOUTTAJAT	10
5	KOTOUTUJIEN JA KOTOUTTAJIEN KOKEMUKSIA LEMPÄÄLÄSSÄ.....	11
6	KOTOUTUMISTA EDISTÄVÄT TOIMENPITEET	12
6.1	Perustietoa Suomesta ja suomalaisesta yhteiskunnasta.....	12
6.2	Ohjaus ja neuvonta.....	13
6.3	Kielipalvelut eli käännös- ja tulkkipalvelut.....	14
6.4	Alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma	16
6.5	Kotoutumiskoulutus	17
6.6	Taloudellinen tuki kotoutumisaikana	17
6.7	Muut kotoutumista tukevat toimenpiteet.....	17
7	PAKOLAISTEN VASTAANOTTO	18
7.1	Yhteistyö ELY -keskusten kanssa	18
7.2	Sopimus pakolaisten vastaanotosta	19
7.3	Valtion korvaukset pakolaisten vastaanotosta	19
7.4	Pakolaisten vastaanotto	20
7.4.1	Pakolaisten sosiaaliohjaus.....	20
7.4.2	Pakolaisten asuttaminen kuntaan	20
7.4.3	Pakolaisten alkuvaiheen terveystarkastukset	21

8	LEMPÄÄLÄN PALVELUT	22
8.1	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelut	22
8.1.1	Neuvolat.....	22
8.1.2	Varhaiskasvatus	22
8.1.3	Perhetuvat.....	23
8.1.4	Esiopetus	23
8.1.5	Peruskoulu ja lukio.....	23
8.1.6	Valmistava opetus.....	24
8.1.7	Aamu-ja iltapäivätoiminta.....	25
8.1.8	Vapaa-aikapalvelut	25
8.2	Aikuisten palvelut.....	25
8.2.1	Työvoimapalvelut	25
8.2.2	Ikäihmisten palvelut.....	26
8.3	Kaikille ikäryhmille yhteiset palvelut	26
8.3.1	Sosiaalipalvelut	26
8.3.2	Terveyspalvelut.....	27
8.3.3	Asuminen	27
8.3.4	Kulttuuripalvelut.....	27
8.3.5	Kirjastopalvelut.....	28
8.4	Seurakunta	28
9	SEUTUKUNNALLISET JA VALTION PALVELUT	28
9.1	Tampereen palvelut.....	28
9.2	Maistraatti.....	29
9.3	Poliisi.....	30
9.4	Maahanmuuttovirasto eli Migri	30
9.5	Kansaneläkelaitos eli Kela.....	31
10	TAVOITTEET JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSET	31
10.1	Kotouttaminen on koko kunnan asia.....	32
10.2	Kotoutujan osallisuus.....	33
	LIITE: Linkit	34

1 JOHDANTO

Laki kotoutumisen edistämisestä (jäljempänä kotouttamislaki) ja sen 31 § määrää, että kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja jota tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Lisäksi kotoutumislain 32 §:n mukaan kotouttamisohjelma otetaan huomioon myös kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Lempäälän kunnan edellinen kotouttamisohjelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa joulukuussa 2012.

Kotouttamisohjelman taustalla ovat vaikuttaneet niin Lempäälän kunnan kuntastrategia kuin Lempäälän kunnan hyvinvointikertomus ja turvallisuussuunnitelma 2017–2020. Lempäälä on viime aikoina halunnut vahvasti osallistaa kuntalaisia niin kunnalliseen päätöksentekoon kuin ylipäätään kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen ja ylläpitämiseen. Tämä on haluttu huomioida myös kotouttamisohjelmassa. On tärkeää muistaa, että kuntaan rekisteröityneet maahanmuuttajat ovat Lempäälän kuntalaisia, siinä missä kantaväestöön kuuluvatkin. Kotoutumislain mukaan maahanmuuttajaväestön tarpeet ja kotoutumisen edistäminen on otettava huomioon kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten yleisessä suunnittelussa, toiminnassa ja seurannassa. Kotouttamisohjelma on tarkoitettu työvälineeksi ja oppaaksi kaikille Lempäälän kunnassa työskenteleville, jotka työssään kohtaavat maahan muuttaneita kuntalaisia. Tästä syystä kotouttamisohjelmassa on esitelty kaikille kuntaan rekisteröityneille maahanmuuttajille tarjottavat palvelut. Lisäksi ohjelma on tarkoitettu huomioitavaksi kunnan toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Kotouttamisohjelman laatimisesta on vastannut poikkihallinnollinen työryhmä yhdessä ELY-keskuksen maahanmuuttopäällikön sekä Kotona Suomessa -hankkeen Pirkanmaan ja Keski-Suomen aluekoordinaattorin kanssa. Yhteistyötahoja (mm. seurakunta) sekä kokemusasiantuntijoita kuultiin valmistelun aikana. Ohjelmaa työstänyt työryhmä kartoitti kotoutumista tukevia ja haastavia asioita ja kysyi kommentteja työryhmäläisten taustaorganisaatioista. Työtapojen toimivuutta ja niiden muutostarpeita tarkasteltiin etenkin asiakkaiden näkökulmasta. Tämän kotouttamisohjelman kaksi keskeistä teemaa ja tavoitetta ovat: 1) Kotouttaminen on koko kunnan asia sekä 2) Kotoutujan osallisuus. Ohjelmassa sisältää toimenpide-ehdotukset näiden tavoitteiden osalta. Laki kotoutumisen edistämisestä velvoittaa kuntaa luomaan toimivan yhteistyöverkoston eri viranomaisten, maahanmuuttajien, kansalaisjärjestöjen ja muiden toimijoiden kesken. Yli hallintorajojen ulottuva yhteistyö tähtää maahanmuuttajien oma-aloitteisuuden ja osallistumisen lisäämiseen

Kotouttamisohjelman lähtökohtana on huomioida kaikki maahanmuuttajat erottelematta, onko kyse perheen, työn, opiskelun tai humanitaarisiin syihin kuntaan muuttaneista. Kotouttamisen ja kotoutumisen keskeinen haaste Lempäälän kunnan kannalta on toimiva yhteistyö eri toimijoiden välillä. Kotouttamisohjelman toivotaan lisäävän moniammatillista yhteistyötä ja edistävän edelleen askelia kohti selkiintyvää työn- ja vastuunjakoa. Paikallisen keskustelun jatkaminen eri yhteyksissä kotouttamisohjelmaan liittyvien asioiden tiimoilta on tärkeää.

2 KOTOUTTAMINEN JA KOTOUTUMINEN

2.1 Kotouttamisen valtakunnalliset linjaukset

Valtion kotouttamisohjelma vuosille 2016–2019 perustuu lakiin kotoutumisen edistämisestä (1386/2010; kotoutumislaki), jonka 34 §:n mukaisesti valtioneuvosto päättää valtakunnallisesta kotouttamisen kehittämisestä laatimalla kotouttamisen tavoitteet sisältävän valtion kotouttamisohjelman neljäksi vuodeksi kerrallaan. Ohjelma sisältää hallituskaudelle asetetut kotouttamisen painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet, vastuut ja julkisen talouden suunnitelmassa 2017–2020 määritellyt resurssit. Määrittelyt perustuvat pääministeri Sipilän hallitusohjelmaan sekä hallituksen muihin maahanmuuttopoliittisiin linjauksiin. Ohjelman neljä tavoitealuetta ovat:

- 1) Tuodaan maahanmuuttajien oman kulttuurin vahvuudet osallistaan vahvistamaan Suomen innovaatiokykyä.
- 2) Tehostetaan kotouttamista poikkihallinnollisesti.
- 3) Lisätään valtion ja kuntien välistä yhteistoimintaa kansainvälistä suojelua saavien vastaanotossa.
- 4) Kannustetaan avointa keskustelukulttuuria maahanmuuttopolitiikasta, eikä rasismia sallita.

2.2 Laki maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisestä ja yhdenvertaisuuslaki

Laki maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) päivitettiin vastaamaan silloista tarvetta maahanmuuttajien kotouttamisessa ja kotoutumisessa. Lain nimi muuttui *kotoutumisen edistämiseksi* (aiemmin *kotouttaminen*), mikä kuvaa hyvin lain aktiivisempaa henkeä: maahanmuuttaja itse aktiivisesti osallistuu omaan kotoutumisprosessiinsa ja erilaisten monikulttuuristen verkostojen ja yhdistysten rooli kasvaa. Viranomaisten on aktiivisesti vahvistettava maahanmuuttajan omia resursseja ja otettava asiakkaan tarpeet yksilöllisesti huomioon yhteistyössä hänen oman verkostonsa kanssa.

Kotoutumislain mukaan

Kotoutuminen

on maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä, jonka tavoitteena on antaa maahanmuuttajalle yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja samalla kun tuetaan hänen mahdollisuuksiaan oman kielensä ja kulttuurin ylläpitämiseen.

Kotouttaminen

kotoutumisen monia- laista edistämistä ja tukemista viranomaisten ja muiden tahojen toimenpiteillä ja palveluilla.

Maahanmuuttaja

Suomeen muuttanutta henkilöä, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnettyllä luvalla tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity taikka jolle on myönnetty oleskelukortti.

Lain tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista sekä maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Lisäksi lain tarkoituksena on edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken.

Lisäksi kotouttamisohjelman laadintaa ohjaa yhdenvertaisuuslaki (laki 1325/2014), jonka ”tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa” (1 §). Yhdenvertaisuuslain 5 §:n mukaan ”viranomaisen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava viranomaisen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. Viranomaisella on oltava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.” Lisäksi 8 §:ssä todetaan, että ”ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.”

3 KOTOUTUJAT LEMPÄÄLÄSSÄ

3.1 Vieraskieliset ja maahanmuuttajat

Pirkanmaalla asui Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2016 lopussa yhteensä 509 356 asukasta, joista 22 953 eli 4,5 % oli vieraskielisiä. Pirkanmaalla asuu noin 6,5 % kaikista Suomen vieraskielisistä. Vuoden 2016 lopussa Tampereen kaupungin 228 274 asukkaasta vieraskielisiä oli 16 348 eli 7,1 % kaikista Tampereen asukkaista. Vieraskielisiä kuntalaisia oli 31.12.2016 Lempäälässä yhteensä 504 henkilöä eli heidän osuutensa kunnan väestöstä oli 2,2 %. Koska osa maahanmuuttajista on saanut Suomen kansalaisuuden, vieraskielisten osuus kuvaa maahanmuuttajien määrää paremmin kuin ulkomaan kansalaisuus (kuvio 1 (Tcheuffa, K. 2106) ja kuvio 2 (kotouttaminen.fi)).

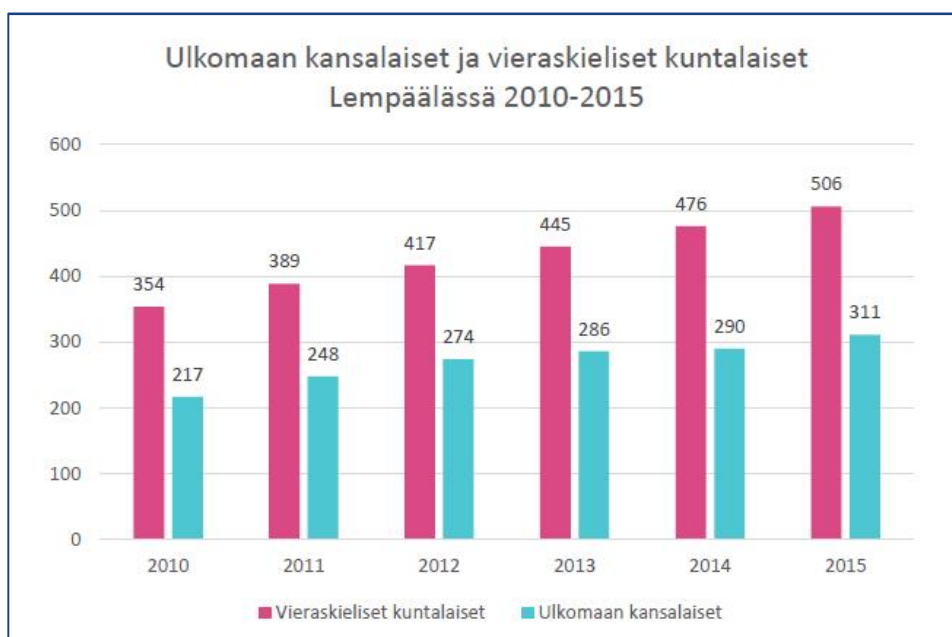
Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM)

[Työ- ja elinkeinoministeriö](#) vastaa maahanmuuttajien kotouttamisesta ja siihen liittyvästä lain-säädännöstä sekä työllistymisen edistämisestä.

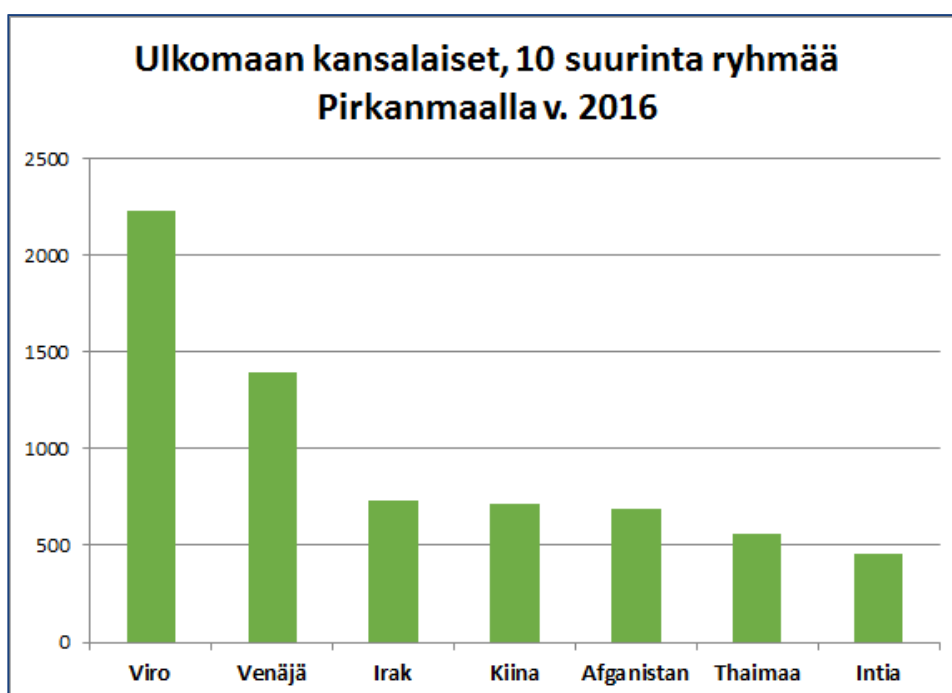

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa maahanmuuttoasioiden toiminnallisesta ohjauksesta.

Työ- ja elinkeinoministeriössä toimii kotouttamisen osaamiskeskus, jonka tavoitteena on tukea maahanmuuttajien kotoutumista edistävää työtä. Osaamiskeskuksen ylläpitämä [kotouttaminen.fi](#)-sivusto tarjoaa ajankohtaista tietoa kotoutumisesta sekä pakolaisten vastaanotosta.

Kuvio 1.

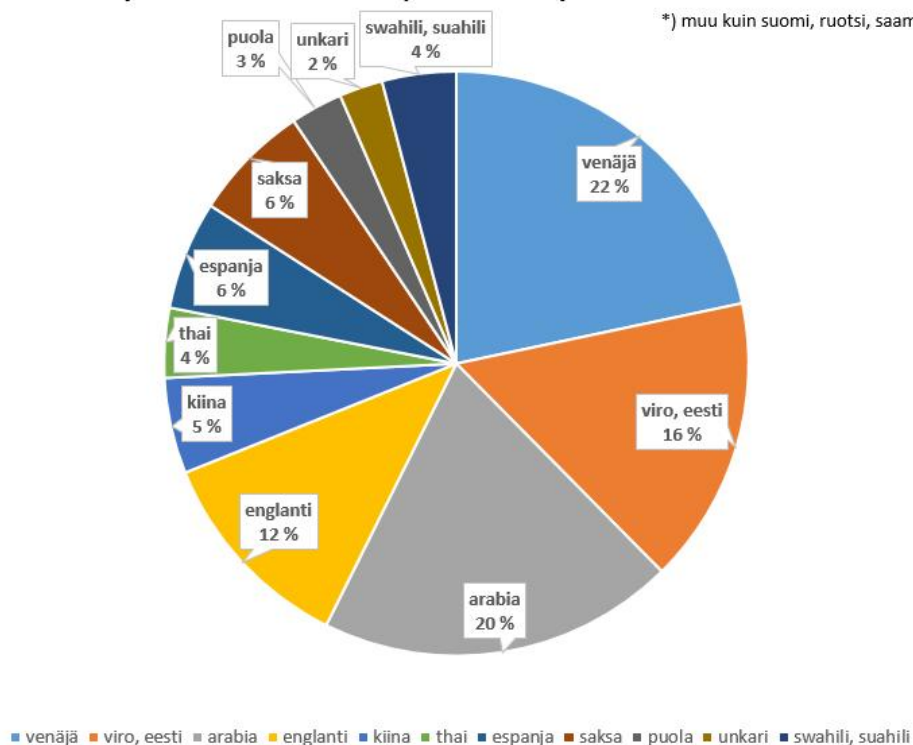

Kuvio 2.

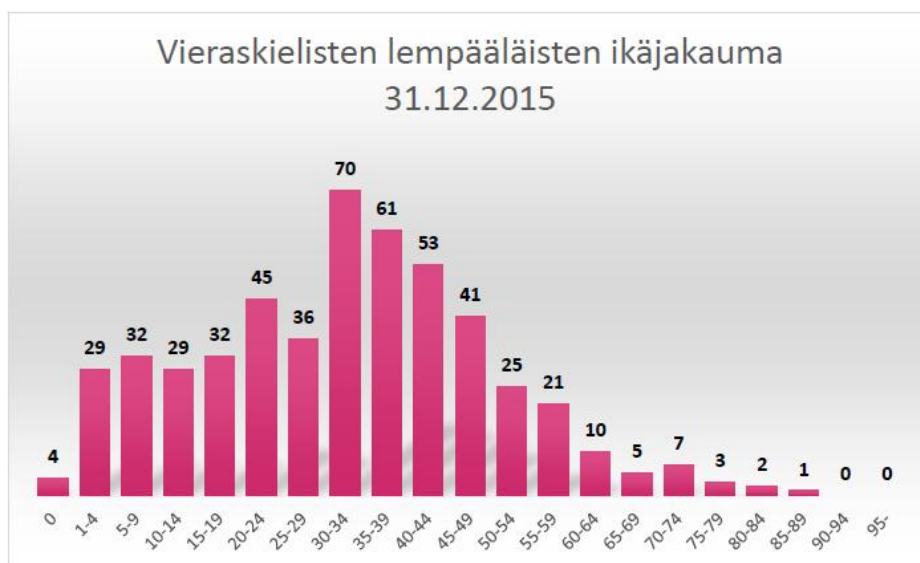
Suurimmat muiden maiden kansalaisuusryhmät Pirkanmaalla ovat virolaiset, venäläiset, irakilaiset, kiinalaiset ja afganistanilaiset. Yleisimmät Pirkanmaalla puhutut vieraat kielet ovat venäjä, viro, arabia, persia ja englanti. Lempäälässä yleisimmät puhutut vieraat kielet ovat venäjä, viro, arabia ja englanti. (kuvio 3 (kotouttaminen.fi)). 31.12.2015 yli puolet Lempäälän vieraskielisistä on alle 34-vuotiaita (kuvio 4 (Tcheuffa, K. 2016)).

11 puhutuinta vierasta*) kieltä Lempäälässä 31.12.2016

*) muu kuin suomi, ruotsi, saame

Kuvio 3.

Kuvio 4.

Lempäälän kunnalla on Pirkanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) kanssa sopimus pakolaisten vastaanotosta sekä pakolaisista aiheutuvien kustannusten korvaamisesta. Lempäälän kuntaan on saapunut viimeksi kiintiöpakolaisia joulukuussa 2016.

3.2 Erilaiset oleskeluluvat

Kotoutumislaki koskee kaikkia Suomessa asuvia maahanmuuttajia, joilla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu voimassa oleva oleskelulupa Suomessa, oleskeluoikeus on rekisteröity tai joille on myönnetty oleskelukortti ulkomaalaislain mukaisesti. Kotoutumislakia sovelletaan henkilöön riippumatta siitä, millä perusteella hän on Suomeen muuttanut. Kotouttamisohjelma koskee siten kaikkia Lempäälässä asuvia ulkomaalaisia. Maahanmuuttajan oleskeluluvan mukaan määräytyy, minkälaisiin palveluihin henkilöllä on oikeus.

Seuraavana on lyhyt erittely erilaisista ulkomaalaisten oleskeluluvista. Lisätietoa löytyy Maahanmuuttoviraston sivuilta www.migri.fi.

3.2.1 Oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat / Itsenäisesti kuntaan muuttavat

Turvapaikanhakijalla tarkoitetaan henkilöä, joka hakee turvapaikkaa Suomesta vainon, suojelutarpeen yms. syyn vuoksi. Turvapaikanhakija saa tehdä ansiotyötä Suomessa ilman oleskelulupaa, kun kolme kuukautta on kulunut turvapaikkahakemuksen jättämisestä, jos hänellä on voimassa oleva rajanylitykseen oikeuttava matkustusasiakirja. Jos turvapaikanhakijalla ei ole kyseistä asiakirjaa, niin turvapaikanhakija saa tehdä ansiotyötä Suomessa ilman oleskelulupaa, kun hän on oleskellut maassa kuusi kuukautta.

Kun turvapaikanhakijat saavat oleskeluvan ja sen jälkeen kotikuntamerkinnän, pääsevät he kunnan palvelujen piiriin ja ovat kotoutumisohjelman kohderyhmään kuuluvia.

3.2.2 Kiintiöpakolaiset

Suomi ottaa vuosittain vastaan tietyn määrän pakolaisia, jotka valikoidaan suoraan ulkomailta, esimerkiksi pakolaisleireiltä. Vuodesta 2001 alkaen Suomeen otettavien kiintiöpakolaisten määrä on ollut 750 henkilöä vuodessa. Eduskunta voi päättää mahdollisesta lisäkiintiöstä. Esimerkiksi vuosina 2014 ja 2015 pakolaiskiintiötä nostettiin Syyrian vaikean tilanteen vuoksi ja kiintiöpakolaisia otettiin 1 050. YK:n pakolaisjärjestön UNHCR:n kautta tuleville kiintiöpakolaisille myönnetään Suomessa pakolaisstatus.

Pakolainen on henkilö, jolle on myönnetty kansainvälistä suojelua kotimaansa ulkopuolella. Hän on paennut kotimaastaan ihmisoikeusrikkomuksia, sotaa ja levottomuuksia. Hän on joutunut jättämään kotimaansa, koska hänellä on perusteltu syy pelätä joutuvansa vainotuksi. Pakolaista vainotaan hänen alkuperänsä, kansallisuutensa, uskontonsa, yhteiskunnalliseen ryhmänsä tai poliittisen mielipiteensä perusteella.

Ulkomaalaislaissa pakolaisella tarkoitetaan ainoastaan niitä, jotka ovat saaneet Geneven pakolaissopimuksessa määritellyn turvapaikan eli pakolaisen statuksen. Yleiskielessä pakolaisella viitataan usein kaikkiin niihin, joilla on suojeluperusteinen oleskelulupa. Pakolaisstatus on pysyvä.

Myönteisen oleskeluluvan saaneilla pakolaisilla ja kiintiöpakolaisilla on oikeus kaikkiin kunnan palveluihin ja heille tulee tehdä alkukartoitus ja mahdollinen kotoutumissuunnitelma.

3.2.3 Perhesiteen perusteella oleskeluluvan saaneet

Pakolainen voi saada lähiomaisensa Suomeen perheen yhdistämisen kautta. Lähiomaiseksi katsotaan puoliso ja alaikäiset lapset. Muiden kuin pakolaistatustuksen tai muun suojeluperusteisen oleskeluluvan perusteella saaneiden maahanmuuttajien tulee osoittaa voivansa elättää perheensä, jotta voivat saada perheensä Suomeen. Myös suomen kansalaisen perheenjäsen voi saada oleskeluluvan Suomeen perhesiteen perusteella. Oleskelulupa on joko määräaikainen tai pysyvä. Määräaikainen oleskelulupa myönnetään joko tilapäisenä (kirjaintunnus B) tai jatkuvana oleskelulupana (kirjaintunnus A). Ensimmäinen lupa on aina määräaikainen. Neljän vuoden jälkeen (jatkuva A) voidaan myöntää pysyvä oleskelulupa (kirjaintunnus P).

3.2.4 Työperustaiset maahanmuuttajat

Työperustaisella maahanmuuttajalla tarkoitetaan henkilöä, joka on tullut Suomeen työn vuoksi.

Euroopan Unionin, Liechtensteinin ja Sveitsin kansalaiset eivät tarvitse erillistä työlupaa vain rekisteröinti poliisille riittää, vastaavasti EU:n ulkopuoliset kansalaiset tarvitsevat työntekijän /elinkeinoharjoittajan oleskeluluvan. Oleskelulupa on joko määräaikainen tai pysyvä. Määräaikainen oleskelulupa myönnetään joko tilapäisenä (kirjaintunnus B) tai jatkuvana oleskelulupana (kirjaintunnus A). Ensimmäinen lupa on aina määräaikainen. Neljän vuoden jälkeen (jatkuva A) voidaan myöntää pysyvä oleskelulupa (kirjaintunnus P).

3.2.5 Opiskelijat

Ulkomaalaisen opiskelijan, joka ei ole EU-kansalainen tai heihin rinnastettava, on hankittava oleskelulupa, jos opinnot Suomessa kestävät yli kolme kuukautta. Opiskelijalle myönnettävä oleskelulupa on luonteeltaan tilapäinen. Jos opinnot kestävät yli vuoden, oleskelulupa myönnetään yleensä vuodeksi kerrallaan. Lupatarrassa tilapäinen oleskelulupa merkitään kirjaintunnuksella B. Suomen Valtio ei yleensä kustanna ulkomaalaisen opiskelijan oleskelua Suomessa. Sen vuoksi hakijan on osoitettava, että hänen toimeentulonsa on turvattu joko stipendillä, apurahalla tai muilla varoilla. Hakijalla tulee olla käytössään vähintään 560 euroa kuukaudessa tai 6720 euroa vuodessa. Tilapäisellä oleskeluvalla oleva opiskelija ei ole oikeutettu Suomen sosiaaliturvaan, joten kunnan palvelut eivät koske opiskelijamaahanmuuttajaa. Kuitenkin opiskelijalla on oikeus alkukartoitukseen, koska kotoutumislain mukaan alkukartoitusta voivat pyytää kaikki Suomessa asuvat maahanmuuttajat.

4 LEMPÄÄLÄN KOTOUTTAJAT

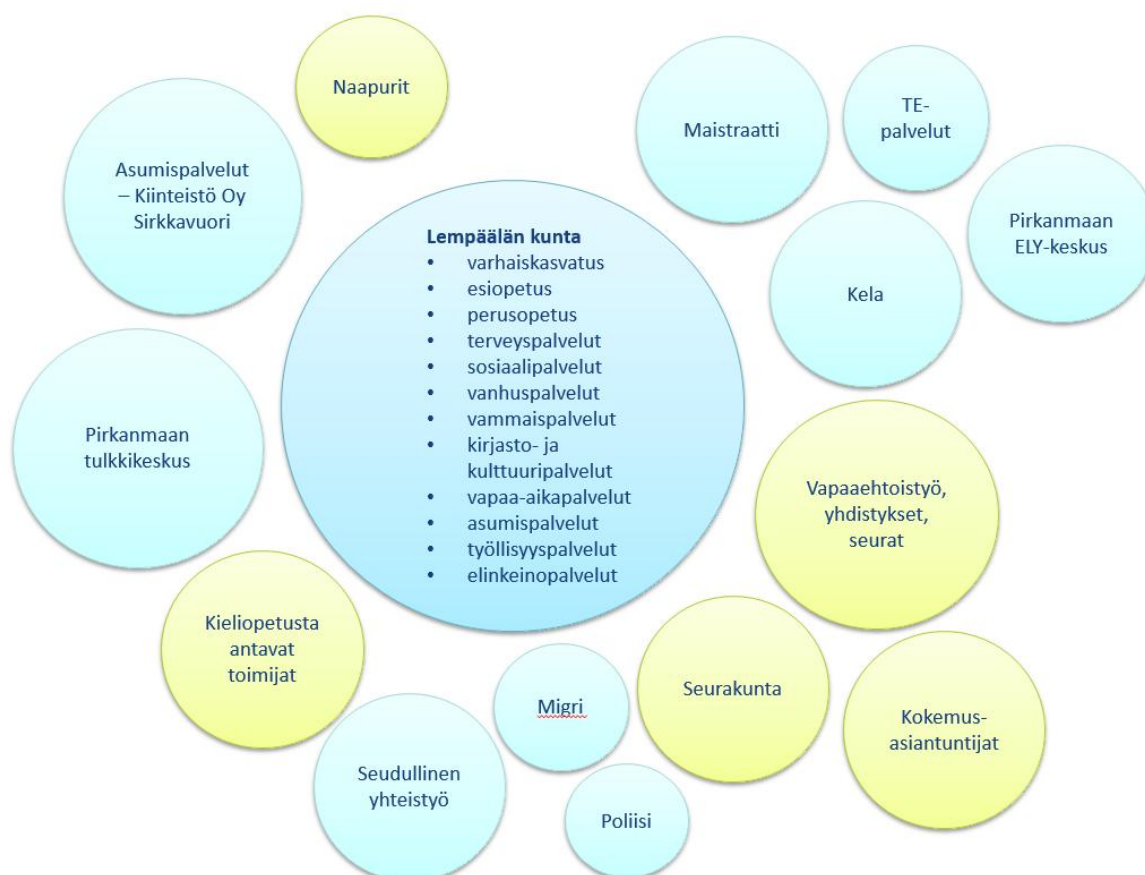
Kotouttaminen on monitoimijaista toimintaa, jossa eri hallinnonaloilla ja muilla yhteistyötoimijoilla on oma tärkeä tehtävänsä.

Lempäälän perhe- ja sosiaalityön palveluissa työskentelee maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja, joka tukee kotoutumisajalla olevia maahanmuuttajia yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Asiakastyön lisäksi maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaajan työtehtäviin kuuluu kiintiöpakolaisten vastaanottoon kuuluvat alkuvalmistelut, ryhmätoimintojen/vertaisryhmien kehittäminen ja ryhmien vetäminen, tiimityö/moniammatillinen yhteistyö sekä seutukunnallinen yhteistyö.

Osallistuminen maahanmuuttajatyöhön tarkoittaa työntekijän kannalta maahanmuuttaja-asiakkaan hyväksymistä omassa perustuksessa, heidän vaikeuksiensa ymmärtämistä ja huomioonottamista. Osa toimijoista kuuluu kuntaorganisaatioon, osa on seudullisia tai valtakunnallisia toimijoita. Tärkeässä roolissa ovat myös vapaaehtoistyöntekijät ja kokemusasiantuntijat sekä jokapäiväisessä elämässä maahanmuuttajia kohtaavat naapurit ja muut kuntalaiset. Maahanmuuttajatyön yhtenä tavoitteena on opastaa maahanmuuttajia suomalaisen yhteiskunnan toimintaperiaatteiden omaksumisessa.

Monialainen yhteistyö

on toimialojen, viranomaisten ja muiden tahojen yhteistyötä.

5 KOTOUTUJIENTÄ JA KOTOUTTAJIENTÄ KOKEMUKSIA LEMPÄÄLÄSSÄ

Kotoutumisohjelmaa laadittaessa kuultiin myös kokemusasiantuntijoita. Yhteisissä keskusteluissa ja muutoin maahanmuuttajien kanssa työskennellessä esille tuodut kotouttamisen ja kotoutumisen kipukohdat toistuvat samankaltaisina. Niiden taustalla olevat osaamishaasteet voidaan karkeasti teemoitella seuraavasti:

KOTOUTUJANTÄ OSAAMINEN	KOTOUTTAJANTÄ OSAAMINEN
▪ lukutaito ▪ kielitaito ▪ kansalaistaito¹⁾	▪ kulttuurinen osaaminen ▪ vuorovaikutus- ja viestinnällinen osaaminen ▪ verkostotyön osaaminen

¹⁾ Kansalaistaito on yleisnimitys kaikkien kansalaisten jokapäiväisessä elämässä tarvitsemille taidoille. Se liittyy mm. toimimiseen yhteiskunnan jäsenenä ja omien asioiden hoitamiseen.

Asiakkaan suomen kielen taitojen vähäisyys on kaikissa kohtaamistilanteissa esille tuleva asia. Tämä vaikuttaa olennaisesti myös työllistymiseen. Suomen kielen taidot voivat olla vähäiset tai puuttua kokonaan jopa useiden vuosien Suomessa asumisen jälkeen. Tulkkia tarvitaan, mutta niin tulkin tilaaminen, käyttö kuin saatavuuskin koetaan haastavana. Tulkkia ei ole useinkaan saatavilla kiireisiin tilanteisiin. Toisaalta tulkista huolimatta vastavuoroinen ymmärtäminen on toisinaan haastavaa ja osin riippuvaista myös tulkin ammattitaidosta.

Suomalaisen yhteiskunnan ja hallinnon toiminnan ymmärtäminen sekä etuusjärjestelmän hahmottaminen on maahanmuuttajille usein todella vaikeaa, koska kotimaassa ei vastaavaa järjestelmää ole ollut. Työntekijälle on haaste osata selittää asiat selkokielisesti, jotta asiat tulisivat ymmärretyiksi oikein. Maahanmuuttajan on vaikea erotella eri toimijoita. Usein jo toimijoiden tavoittaminen koetaan vaikeana.

Muualta tulleilla on erilaiset kulttuuriset taustat, mikä voi näyttäytyä mm. erilaisina toiminta- ja vuorovaikutustapoina, erilaisina perhe- ja sukupuolikäsityksinä ja erilaisina odotuksina yhteiskunnan palveluja ja toimijoita kohtaan. Kantasuomalaisten näkökulmasta yksinkertaisissa arjen asioissa alkuun pääseminen ei ole helppoa, esim. alkuvaiheessa pankkitilittömyys koetaan haastavaksi. Kädestä pitäen ohjauksen ja neuvonnan tarvetta onkin paljon. Omatoimisuuteen oppiminen on usein hidasta ja avun pyytäminen henkilöityy usein yhteen ihmiseen. Kuitenkin mahdollisimman nopea omatoimisuuteen opettaminen ja oppiminen itse tekemisen kautta tukevat osallisuutta. Samoin se, ettei tehdä liikaa puolesta. Esimerkkinä tästä on erilaisten hakemusten täyttäminen, vaikka maahanmuuttajat kokevat erilaisten lomakkeiden täyttämisen työlääksi ja alkuun hankalaksi.

Oman erityishaasteensa kaikkien edellä olevaan tuo lisäksi se, että pakolaisilla ovat taustat usein todella raskaita, jopa traumaattisia. Niistä juontuva psyykinen oirehtiminen on osaltaan hidasteena kotoutumiselle. Toipuminen vie aikaa ja monien kohdalla on tarvetta myös terapialle.

Miten kotoutumista sitten voidaan tukea? Tämän ohjelman työstämisvaiheessa esille tuotiin mm. seuraavia asioita:

KOTOUTUJAA JA KOTOUTUMISTA TUKEE MM.

- Ennakkoluuloton kohtaaminen
- Kokonaistilanteen kartoitus ja sen kautta oman polun ja tarvittavien palvelujen löytäminen
- Kannustaminen omatoimisuuteen alusta alkaen
- Kontaktit kantasuomalaisiin, mikä auttaa kielen ja kulttuurin oppimisessa ja vahvistaa kiinnittymistä yhteiskuntaan (ystävätoiminta, naapurit, muut verkostot)
- Kontaktit muihin maahanmuuttajiin, kokemusasiantuntijat, jotka edesauttavat sopeutumista ja omatoimisuuden vahvistumista
- Suomalaisen yhteiskunnan ”pelisääntöjen” opettaminen (esim. ajanvarauskäytännöt) kaikissa palveluissa

6 KOTOUTUMISTA EDISTÄVÄT TOIMENPITEET

6.1 Perustietoa Suomesta ja suomalaisesta yhteiskunnasta

Kaikilla maahanmuuttajilla on kotoutumislain mukaan oikeus saada perustietoa Suomesta ja suomalaisesta yhteiskunnasta sekä alkuvaiheen ohjausta ja neuvontaa. Yksilölliset kotoutumistoimet ja -palvelut määritellään maahanmuuttajan ja hänen perheensä tarpeisiin perustuen yhteistyössä maahanmuuttajan ja kotouttamiseen osallistuvien toimijoiden kanssa. Laissa painotetaan maahanmuuton alkuvaiheen tiedottamista ja maahanmuuttajan neuvontaa ja ohjausta. Kaikki maahanmuuttajien kanssa toimivat viranomaiset ovat velvollisia antamaan maahanmuuttajalle tietoa suomalaisesta palvelujärjestelmästä sekä hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan yhteiskunnassa ja työelämässä. Perustietoa Suomesta -opas on kotoutumislain mukainen tietopaketti.

Kaikille Suomeen muuttaville tulisi antaa Perustietoa Suomesta -aineisto oleskelulupapäätöksen tiedoksiannon, oleskeluoikeuden rekisteröinnin, oleskelukortin myöntämisen tai kotikunta- ja väestötietojen rekisteröinnin yhteydessä. Suomen ulkomai-

Perustietoa Suomesta

Opas löytyy internetistä suomen, ruotsin, englannin, venäjän, viron, espanjan, ranskan, kiinan, arabian, persian, somalin sekä thain kielellä osoitteesta <http://tem.fi/perustietoa-suomesta>

set edustustot, poliisi ja maistraatti voivat tilata oppaan painettua versiota. Opas löytyy kuitenkin myös internetistä suomen, ruotsin, englannin, venäjän, viron, espanjan, ranskan, kiinan, arabian, persian, somalin sekä thain kielellä osoitteesta <http://tem.fi/perustietoa-suomesta>. Halutessaan kunta voi tilata sivulle ohjaavan bannerin kotisivuilleen Kotouttamisen osaamiskeskuksesta osoitteesta [kotouttaminen\[at\]tem.fi](mailto:kotouttaminen[at]tem.fi).

Perustietoa maahanmuuttajille yhteiskunnan toiminnasta ja mahdollisuuksista Suomessa löytyy 12 eri kielellä myös [Infopankin](#) sivuilta. Infopankin yhteydessä toimii sähköinen [Finnishcourses.fi](#) -kurssihakupalvelu, josta löytyvät Pirkanmaalla järjestettävät kaikille avoimet suomen kielen kurssit. Kurssia voi hakea suomeksi, englanniksi ja venäjäksi sekä kurssipaikan että kurssitason mukaan. Finnishcourses.fi:stä löytyvät kurssien kurssipaikka ja -aika, tasovaatimukset, hinta ja ilmoittautumisohjeet. Kurseille ilmoittaudutaan kunkin koulutuksenjärjestäjän oman ilmoittautumisjärjestelmän kautta. Myös lisätiedot kurseista kysytään suoraan koulutuksenjärjestäjiltä. Koulutuksenjärjestäjissä on muiden muassa alueen työväen- ja kansalaisopistoja, järjestöjä sekä seurakuntia. Työvoimakoulutuksina järjestettävistä suomen kielen kurseista tiedottavat jatkossakin paikalliset TE-toimistot.

Pirkanmaan TE-toimiston kotisivuilla on maahanmuuttajille tietoa ja hyödyllisiä linkkejä. Informaatiota, opastusta ja ohjausta antavat myös valtakunnallinen Työlinja ja Pirkanmaan TE-toimiston cc-palvelu. TE-toimistosta on saatavissa myös kotoutumiseen liittyvää kirjallista materiaalia.

Lempäälän kunnan kotisivuilta löytyy tietoa oman kunnan palveluista. Lisäksi Lempäälän kunnan maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja on koonnut perustiedot Lempäälästä ja Lempääläläisten kuntalaisten palveluista niin sanottuun infopakettiin.

6.2 Ohjaus ja neuvonta

Kunnan, työ- ja elinkeinotoimiston ja muiden viranomaisten on annettava maahanmuuttajille asianmukaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävistä toimenpiteistä ja palveluista sekä työelämästä.

Perustietoa maahanmuuttajille yhteiskunnan toiminnasta ja mahdollisuuksista Suomessa

Tietoa löytyy 12 eri kielellä. [Infopankin](#) yhteydessä toimii sähköinen [Finnishcourses.fi](#) -kurssihakupalvelu, josta löytyvät Pirkanmaalla järjestettävät kaikille avoimet suomen kielen kurssit.

Lisäksi tietoa ja hyödyllisiä linkkejä maahanmuuttajille tarjoavat mm.

TE-toimiston kotisivut

Lempäälän kunnan kotisivut

[Maahanmuuttajainfo Mainiosta](#) (Tuomiokirkonkatu 12, 33100 Tampere, puh. 040 806 2526) saa opastusta esimerkiksi asumiseen, työhön, koulutukseen, oleskelulupiin sekä sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvissä kysymyksissä. Asiakkaita palvelee 16 eri kielellä. Kaikki neuvot palvelevat asiakkaita myös suomeksi. Palvelu on maksutonta ja avointa kaikille taustasta ja maahantulosta riippumatta. Neuvonta toimii ilman ajanvarausta. Kunta voi myös hankkia Mainiosta ostopalveluna oma-kielistä neuvontaa.

6.3 Kielipalvelut eli käännös- ja tulkkipalvelut

Kielipalveluilla tarkoitetaan käännös- ja tulkkipalveluja. Viranomaisen on aina käytettävä ammattitulkia viranomaisasiainnissa eikä koskaan lasta, lähiomaista tai tuttavaa.

Kotoutumista edistävissä laissa (1386/2010) sekä hallintolaissa (434/2003) säädetään, että viranomaisen on järjestettävä tulkitseminen ja kääntäminen asiassa, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta, jos asianosainen ei osaa käytettävää suomen tai ruotsin kieltä; tai asianosainen ei vammaisuuden tai sairauden perusteella voi tulla ymmärretyksi. Asia voidaan tulkita tai kääntää sellaiselle kielelle, jota asianosaisen voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän. Viranomaisen velvollisuus huolehtia tulkitsemisesta ja kääntämisestä ei koske aineistoa, joka ei vaikuta asian käsittelyyn.

Ulkomaalaislaki (301/2004) lupahallintoasioista säättää myös tulkitsemisesta. Kielipalveluja tulee käyttää erityisesti maahantulon alkuvaiheessa sekä silloin, kun on päätettävä maahanmuuttajan oikeuksista, etuuksista ja velvollisuuksista tai kun asian selvittäminen sitä muuten vaatii. Maahanmuuttaja-asiakkaiden tulkkipalvelut korvataan kunnille kotoutumista edistävän lain mukaisesti (ks. liite 5).

Maahanmuuttajainfo Mainio

[Mainiossa](#) annetaan opastusta ja neuvontaa esim. asumiseen, työhön, koulutukseen, oleskelulupiin sekä sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvissä kysymyksissä. Asiakkaita palvelee 16 eri kielellä, myös suomeksi. Palvelu on tarjolla paikanpäällä tai videochattina.

Pirkanmaan tulkkipalvelus

[Pirkanmaan tulkkipalvelus](#) tarjoaa tulkkaus- ja käännöspalveluja maahanmuuttajien kanssa tapahtuvaan asiakastyöhön silloin, kun viranomaisella ja asiakkaalla ei ole yhteistä kieltä.

Yhteystiedot
Tulkkipalvelus
p. 03 5657 7314
ma-to klo 8.00–15.45
pe klo 8.00–15.15

Lempäälän kunta käyttää [Pirkanmaan tulkikeskuksen](#) palveluja tarvitessaan tulkkaus- tai käännöspalveluja asiakastyössä. Pirkanmaan tulkikeskuksen kielipalvelut on ensisijaisesti tarkoitettu Tampereen kaupungin ja Tampereen lähikuntien viranomaisille. Suurin osa tulkkauksesta tapahtuu lähitulkkausena, mutta myös etätulkkaus on mahdollinen. Etätulkkaus järjestetään puhelimen ja videoneuvottelulaitteen välityksellä. Tulkit ovat ammattitaitoisia, toimivat puolueettomasti ja heitä sitoo vaitiolovelvollisuus. Tulkin varaa se työntekijä, joka tulkkia tarvitsee, ei maahanmuuttaja itse.

Pirkanmaan tulkikeskus ja Länsi - Suomen Tulkkipalvelut tarjoavat useilla kielillä viranomaisille tulkkaus- ja käännöspalveluja maahanmuuttajien kanssa tapahtuvaan asioimiseen.

NÄIN TILAA TULKIN:

- Tilaa tulkki tulkki välityksen kautta hyvissä ajoin.
- Tulkin tilaa pääsääntöisesti se viranomainen, joka tulkkia tarvitsee (ei maahanmuuttaja itse).
- Ota heti yhteys tulkki välitykseen mikäli varattu aika muuttuu tai peruuntuu.
- Tulkit eivät voi tehdä varauksia paikan päällä.
- Sinulla on mahdollisuus käyttää myös puhelin- ja videotulkkausta.
- Tilaa aina tulkki, jos et ole varma asiakkaasi suomen kielen taidosta. Käytä ammattitulkkia, ei asiakkaan sukulaista, ystävää tai lasta.
- Varaa tulkki riittävän pitkäksi aikaa, koska hän voi olla käytettävissäsi vain varatun ajan.

ILMOITA TULKKI VÄLITTÄJÄLLE:

- Kieli (mahdollisesti murre)
 - Tulkkauspäivä
 - Tulkkauksen alkamis- ja päättymisaika (Varaa vähintään kaksinkertainen aika yksikieliseen keskusteluun verrattuna)
 - Tarvitaanko tulkiksi mies/nainen
 - Tulkin kanssa työskentelevän viranomaisen nimi
 - Maahanmuuttaja-asiakkaan nimi ja syntymäaika sekä oleskeluluvan peruste / status
 - Tulkkauspaikka ja -osoite
 - Varaajan nimi ja puhelinnumero
 - Laskutusosoite, mikäli se on eri kuin tulkkausosoite (maksulliset tulkkaukset)
- Tulkkauksen aihe (toimita tarvittaessa materiaalia, jotta tulkki voi valmistautua etukaiteen tulkkaukseen)

PIRKANMAAN TULKKIKESKUS
TULKKI VÄLITYS
p. (03) 5657 7314
Ma-to 8.00 - 15.45, pe 8.00 - 15.15

LÄNSI-SUOMEN TULKKI PALVELU
TULKKI VÄLITYS (24h)
p. 040 704 6803

6.4 Alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma

Kunnan perhe- ja sosiaalipalveluissa käynnistetään alkukartoitus maahanmuuttajalle, joka on perhe- ja sosiaalipalveluiden asiakas ja saa muuta taloudellista tukea kuin tilapäistä toimeentulotukea. Alkukartoitus voidaan tehdä myös sitä pyytäneelle muulle maahanmuuttajalle, jos tämän arvioidaan sitä tarvitsevan (työssä käyvät, kotiäidit, opiskelijat, eläkeläiset, tms.). Kunnat laskuttavat Pirkanmaan ELY-keskukselta 700 euroa kutakin kunnan tekemää alkukartoitusta kohti. Kunnalle aiheutuneiden kustannusten korvaamisen edellytyksenä on, että kunta on järjestänyt ainakin alkuhaastattelun.

Kotouttamisvaiheessa olevat (pääsääntöisesti alle kolme vuotta maassa oleskeluluvalla olleet) asiakkaat ilmoittautuvat henkilökohtaisesti Pirkanmaan TE-toimistoon (Pellavatehtaankatu 25, Tampere), jossa tarkastetaan asiakkaan oleskeluluvat ja oikeus koto-palveluihin. Muut työttömät maahanmuuttaja-asiakkaat ilmoittautuvat työttömiksi työnhakijoiksi työ- ja elinkeinotoimistoon. Ensisijaisesti ilmoittautuminen tapahtuu verkossa. Mikäli se ei ole mahdollista, voi toimittaa lomakkeen (TEM716c) liitteineen (kopio oleskeluluvasta ja passista) postitse osoitteeseen Pellavatehtaankatu 25, PL 587, 33101 Tampere. Tarvittaessa lomakkeen ja tarvittavat liitteet voi toimittaa Lempäälän työllisyyspalveluihin (Lempäälän Aleksi 1), mistä ne toimitetaan TE-toimistoon.

Työttömän asiakkaan kotouttavat palvelut tuottaa Tampereen kaupunkiseudun työllisyyspalvelut osoitteessa Santalahdentie 10, Tampere. Palvelussa kartoitetaan asiakkaan palvelutarve, hänelle laaditaan kotouttamissuunnitelma, jonka toteutumista tuetaan. Asioinnissa on mahdollista käyttää tarvittaessa tulkkipalveluita.

Kotoutumissuunnitelman tarvetta arvioitaessa kiinnitetään huomiota, tarvitseeko maahanmuuttaja kotoutumiskoulutusta, omaehtoista opiskelua tai muita toimenpiteitä kotoutumisen tueksi. Kotoutumissuunnitelma voidaan tehdä myös maahanmuuttajalle, jonka on alkukartoituksen perusteella arvioitu tarvitsevan suunnitelmaa kotoutumisen edistämiseksi, kuten opiskelijalle, työssä olevalle tai kotona lapsiaan hoitavalle henkilölle.

Kotoutumissuunnitelma on maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea maahanmuuttajan mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuuksiensa osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan.

Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma on laadittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä ja se laaditaan enintään yhden vuoden ajaksi. Kotouttamissuunnitelmaan oikeuttava enimmäisaika on tavallisesti kolme vuotta, mutta erityisistä syistä sitä voidaan pidentää viiteen vuoteen.

Sosiaalinen vahvistaminen

maahanmuuttajalle suunnattuja toimenpiteitä hänen elämäntaitojensa parantamiseksi ja syrjäytymisensä ehkäisemiseksi.

Kotoutumissuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. Suunnitelmaa tarkistetaan esimerkiksi kurssin tai harjoittelujakson päättyessä ja vähintään kerran vuodessa.

6.5 Kotoutumiskoulutus

Lempäälän maahanmuuttajat käyvät kielikoulutuksissa Tampereella. Kotoutumiskoulutus toteutetaan pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena, mutta sitä voidaan järjestää myös omaehtoisena opiskeluna. Työvoimakoulutuksena toteutettavat kotoutumiskoulutukset hankitaan julkisella tarjouskilpailulla. Vuonna 2017 työvoimakoulutuksen palveluntarjoajia ovat TAKK, Onnenkieli Oy, Spring House Oy, Arffman Consulting Oy ja Galimatias Oy. Omaehtoisia suomen kielen koulutuksia järjestävät mm. Tredu, TAKK, Tampereen kesäyliopisto, Didaskalos, Sofian Pysäkki sekä kansalaisopistot. Vuoden 2017 loppuun saakka luku- ja kirjoitustaidon koulutus on TE-toimiston (TEM) järjestämisvastuulla ja kouluttajana on TAKK. Oppivelvollisuuden ylittäneiden maahanmuuttajien perusopetusta tarjoaa omaehtoisena koulutuksena Tredu Tampereella. Vuoden 2018 alusta luku- ja kirjoitustaidon koulutus sekä aikuisten perusopetus siirtyvät OKM:n järjestämisvastuulle.

Ennen kotoutumiskoulutukseen ohjaamista TE-toimisto selvittää asiakkaan opiskeluvalmiudet lähettämällä asiakkaan suomen kielen lähtötason arviointiin. Lähtötason arviointi toteutetaan ulkopuolelta ostettuna palveluna ja testaaja hyödyntää valtakunnallista aikuisten maahanmuuttajien kielitaidon testaukseen kehitettyä yhtenäistä toimintamallia (Testipiste).

Kun kielitaito riittää, TE-toimisto ohjaa maahanmuuttajia palvelutarpeen mukaan mm. työkokeiluun, työhönvalmennukseen, ammatinvalintapsykologille, aloittavan yrittäjän palveluihin tai kuntouttavaan työtoimintaan. TE-toimisto voi myöntää palkkatukea myös maahanmuuttajien työllistämiseen. TE-toimisto ohjeistaa kotimaasta hankitun tutkinnon hyväksyttämistä Suomessa ja erilaisista ammatillisista jatkokoulutuksista.

Omaehtoisista suomen kielen koulutuksista löytyy tietoa www.finnishcourses.fi -sivuilta.

6.6 Taloudellinen tuki kotoutumisaikana

Kotoutumisaikana maahanmuuttaja voi saada Kelasta työmarkkinatukea, jos tuen saamisen edellytykset täyttyvät. Työmarkkinatukea saadakseen maahanmuuttajan pitää ilmoittautua työttömäksi työnhakijaksi TE-toimistossa, olla työmarkkinoiden käytettävissä ja valmis kokopäiväiseen työhön tai koulutukseen. Kotoutumista edistävien toimenpiteiden aikana voi saada työmarkkinatuen lisäksi kulukorvausta osallistumispäiviltä. Maahanmuuttajia koskevat myös muut Kelan etuudet, kuten toimeentulo- ja asumistuki sekä lapsiperheiden tuet.

6.7 Muut kotoutumista tukevat toimenpiteet

Kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestetään osana kunnallisia peruspalveluja ja TE-hallinnon palveluja sekä muina kotoutumista edistävinä toimenpiteinä. Kotoutumislaisissa säädetään

muista kotoutumista tukevista ja edistävästä toimenpiteistä ja palveluista, jotka tulee huomioida sekä kotouttamisohjelmia että kotoutumissuunnitelmia tehtäessä ja toteutettaessa.

Toimenpiteet kirjataan kotoutumissuunnitelmaan maahanmuuttajan henkilökohtaisen tarpeen mukaisesti. Muita kotoutumista tukevia toimenpiteitä ja palveluja voivat olla esimerkiksi:

- maahanmuuttajalapsen ja -nuoren kotoutumista edistäviä toimenpiteet ja palvelut
- alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneen ja oleskeluluvan saaneen lastensuojelun jälkihuollon toimenpiteet ja palvelut
- erityisiä toimenpiteitä tarvitsevan palvelut ja tukitoimet
- muut toimenpiteet ja palvelut, jotka kannustavat maahanmuuttajaa hankkimaan omatoimisesti yhteiskunnassa tarvittavia tietoja ja taitoja.

Erityisiä toimenpiteitä tarvitseva

on maahanmuuttaja, joka tarvitsee tehostettuja kotouttamistoimenpiteitä erityisesti sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi alentuneen toimintakyvyn, iän, perhetilanteen, lukua ja kirjoitustaidottomuuden tai muun vastaavan syyn perusteella.

Kunnan eri toimialojen lisäksi näitä toimenpiteitä ja palveluja voivat järjestää myös muut tahot, kuten kansalaisjärjestöt.

7 PAKOLAISTEN VASTAANOTTO

7.1 Yhteistyö ELY -keskusten kanssa

Maahanmuuttajien kotouttamisen yleinen kehittäminen, suunnittelu, ohjaus sekä seuranta kuuluvat sisäasiainministeriön toimialaan. Työvoima- ja elinkeinokeskukset (TE-keskukset) muuttuivat vuoden 2010 alusta lukien elinkeino-, liikenne - ja ympäristökeskuksiksi (ELY-keskus), jotka toimivat useiden ministeriöiden alaisuudessa. ELY-keskuksen keskeinen tehtävä maahanmuuttajien kotouttamisessa on kotoutumislain toimeenpano ja sen toteutumisen seuranta alueellisesti sekä kotouttamistoimenpiteiden alueellinen yhteensovittaminen valtakunnallisten linjausten mukaisesti.

Vuonna 2011 Lempäälän kunta otti vastaan 22 kiintiöpakolaista Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Vuonna 2014 Lempäälän kuntaan saapui 12 kiintiöpakolaista ja joulukuussa 2016 Lempäälä otti vastaan 7 kiintiöpakolaista. Vastaanottoon kuuluu asumisen, sosiaali- ja terveydenhuollon, opetus- ja kulttuuripalveluiden sekä toimeentuloturvan järjestäminen.

ELY-keskus toimii myös eri organisaatioiden informaation välittäjänä ja järjestää maahanmuuttaja asioissa koulutusta ja muita tapahtumia. ELY-keskuksen kanssa käydään keskusteluja kustannus vastuista

ja keskus ohjeistaa kustannusten laskutussasioissa. Lisäksi ELY-keskus neuvoo mm. perheen yhdistymiseen liittyvissä asioissa.

7.2 Sopimus pakolaisten vastaanotosta

Tämä kotouttamisohjelma hyväksytään hyvinvointilautakunnassa ja valtuustokausittain kunnanvaltuustossa. Lempäälä on vastaanottanut kiintiöpakolaisia Irakista kolmessa erässä ja kongolaisia kahdessa erässä. On hyvin todennäköistä, että tulevaisuudessa Lempäälän kunnan maahanmuuttajaväestön määrä kasvaa, sillä turvapaikanhakijoiden määrä esimerkiksi Syyriasta on kasvanut runsaasti ja sitä myötä myös myönteisten oleskelulupien määrä on noussut. Myönteisen oleskeluluvan saatuaan turvapaikanhakija voi muuttaa itsenäisesti mihin tahansa kuntaan.

Kiintiöpakolaisten vastaanotosta päättää kunnanvaltuusto. Päätöksessä on hyvä huomioida aiemmat kokemukset pakolaisten vastaanotosta. On järkevää vastaanottaa muutamia ihmisiä/perheitä kerrallaan useamman vuoden ajan ja eri maista, jotta vastaanotto olisi tasaista ja hallittua. Näin Kiintiöpakolaisten palvelut pystytään järjestämään räätälöidymmin ja uusien maahanmuuttajien kotoutumista voidaan tukea paremmin.

7.3 Valtion korvaukset pakolaisten vastaanotosta

Valtioneuvoston päätöksen mukaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) maksaa pakolaisten vastaanotosta sopimuksen tehneelle kunnalle korvauksia pakolaisten kotouttamisesta aiheutuvista kustannuksista. Korvattavien kustannusten tulee olla kohtuullisia ja välttämättömiä. Kunnan kotouttamisohjelma on edellytys valtion maksamille korvauksille. Kunnan tulee myös erikseen määrääjässä hakea valtiolta näitä kustannuksia.

Vuonna 2017 laskennalliset korvaukset yli 7-vuotiaasta henkilöstä on 2.300 euroa vuodessa ja enintään 7-vuotiaasta henkilöstä 6.845 euroa vuodessa. Korvauksia maksetaan kiintiöpakolaisista 4 vuotta ja oleskeluluvan saaneista turvapaikanhakijoista 3 vuotta. Kela maksaa pakolaisille toimeentulotukea samoin perustein kuin muullekin väestölle. Valtio maksaa kunnille lisäksi korvauksia erityiskustannuksista. Niitä ovat mm. suuret

ELY-keskus

[ELY-keskukset](#) hoitavat alueellisesti maahanmuuttoon, kotouttamiseen ja hyviin etnisiin suhteisiin liittyviä tehtäviä.

ELY-keskusten maahanmuuttoon liittyviä tehtäviä ovat muun muassa maahanmuuttajien kotouttamistyön suunnittelu ja ohjaus ja kuntien ohjaus ja neuvonta pakolaisten vastaanottoon liittyvissä asioissa sekä sopimukset kuntien kanssa pakolaisten kuntiin osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä.

Maahanmuuttoon ja kotouttamiseen liittyvien tehtävien hallinnollinen koordinaatio on koottu seitsemään ELY-keskukseen. Kaikkien viidentoista ELY-keskuksen maahanmuuttoyhdyshenkilöt palvelevat oman alueensa asiakkaita ja yhteistyökumppaneita maahanmuuttoasioissa.

sosiaali- ja terveydenhuoltokustannukset sekä tulkkipalvelujen kustannukset ilman aikarajaa. Tulkki- ja käännöspalvelujen tarve painottuu luonnollisesti kotoutumisen alkuaikaan. Suomen kansalaisuuden saaneesta henkilöstä tulkkipalveluja ei kuitenkaan korvata.

Lisäksi alaikäisenä ilman huoltajaa Suomeen saapuneiden lasten ja nuorten kustannukset korvataan täysimääräisesti 18 ikävuoteen saakka, jonka jälkeen voidaan korvata jälkihuollon palveluita 21 ikävuoteen saakka. Vamman tai sairauden edellyttämän pitkäaikaisen sosiaali- ja terveydenhuollon huomattavat kustannukset maksetaan enintään 10 vuodelta, mikäli vamma, sairaus tai hoidon tarve on syntynyt ennen Suomeen tuloa. Muista erityisistä syistä kunnalle aiheutuneista kustannuksista voidaan sopia ELY-keskuksen kanssa erikseen. Näitä voivat olla esim. asuntojen vuokratulot pakolaisten odotusajalta.

7.4 Pakolaisten vastaanotto

Maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja työskentelee kotoutumisajalla olevien maahanmuuttaja asiakkaiden kanssa. Lisäksi sosiaaliohjaaja valmistelee kiintiöpakolaisten vastaanottamisen Lempäälän kuntaan hyvinvointiautakunnan ja valtuuston tekemien linjausten mukaisesti. Maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja organisoii pakolaisten kotoutumisprosessia ja tekee moniammatillista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa pakolaisten kotouttamiseksi.

7.4.1 Pakolaisten sosiaaliohjaus

Kaikissa tilanteissa asiakas on itse mukana ja häntä ohjataan itse hoitamaan asioitaan jatkossa. Pakolaisten kanssa maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja käy keskusteluita säännöllisin väliajoin, jolloin puhutaan heitä askarruttavista asioista. Maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja antaa palveluohjausta ja kertoo suomalaisen yhteiskunnan tavoista ja kulttuurista.

Asuttuaan kolme vuotta Suomessa pakolaiset siirtyvät normaaliin asiakasjakoon perhe- ja sosiaalipalveluissa. Tässä ns. nivelvaiheessa työntekijät tekevät yhteistyötä keskenään ja asiakkaille selvitetään uusi käytäntö.

7.4.2 Pakolaisten asuttaminen kuntaan

Lempäälän kunnassa Kiinteistö Oy Sirkkavuori vastaa kunnan vuokra-asunnoista. Tarvittavia asuntoja voidaan myös vuokrata yksityisiltä markkinoilta. Maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja tekee

Lisää informaatiota mm. pakolaisuudesta Suomessa, kotoutumisen edistämisestä jne. löytyy esimerkiksi näiden toimijoiden kautta:

Sisäministeriö /
maahanmuutto

Suomen pakolaisapu

Pakolaisneuvonta ry

kiintiöpakolaisten asuntohakemuksen ja ottaa vuokranantajiin yhteyttä. Vuokranantajat pyrkivät järjestämään asunnon mahdollisimman pian. Pakolaiset sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan ympäri kuntaa.

Sosiaalisen isännöitsijän kanssa maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja sopii tapaamisen asunnolle pakolaisten saapumisen jälkeen. Talon säännöt ja tavat käydään yhdessä läpi. Pesutupa, sauna, jätteiden lajitteluun jne. tutustutaan konkreettisesti. Asukkaille annetaan järjestyssäännöt ja vuokranantajien yhteystiedot heidän omalla kielellään. Maahanmuuttaja-asiakkaita ohjataan asumiin liittyvissä asioissa olemaan yhteydessä suoraan vuokranantajaan tai sosiaaliseen isännöitsijään.

Vuokranantaja lähettää asumiseen liittyvät tiedotteet normaalisti pakolaisten kotiin, vaikka tiedotteet ovatkin suomen kielellä. Maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja käy heidän kanssaan postit läpi. Vuokranantajat voivat olla epäselvissä asioissa yhteydessä maahanmuuttajatyötä tekevään sosiaaliohjaajaan.

7.4.3 Pakolaisten alkuvaiheen terveystarkastukset

Maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja ilmoittaa terveyskeskukseen kiintiöpakolaisten saapumisesta riittävän ajoissa; henkilötiedot, asuinpaikan osoite Lempäälässä, perherakenne, äidinkieli ja huomioida terveydentilasta. Lempäälän kunnassa kiintiöpakolaisten alkuvaiheen terveystarkastuksista huolehtivat väestöpiirijaon mukaisesti omalääkäri ja omahoitaja (sairaanhoitaja). Raskaana olevien ja lasten terveystarkastukset tehdään neuvolassa (terveydenhoitaja). Näin pakolaiset tutustuvat heti alussa omalääkäriinsä ja omahoitajaansa. Myös hampaiden tarkastus kuuluu osaksi kiintiöpakolaisten alkuvaiheen terveystarkastusta.

Jos asiakkaat tulevat vastaanottokeskuksesta (turvapaikanhakija), on heille yleensä tehty alkuvaiheen terveystarkastukset. Tiedot näistä tarkastuksista menevät suoraan Lempäälän terveyskeskukseen, jossa laaditaan jatkohoitosuunnitelma tämän terveystarkastuksen perusteella. Päivähoitoa, koulua tai kielikurssia ei voida aloittaa ennen kuin terveystarkastus on tehty. Terveystarkastuksissa käytetään tulkkia. Pakolaisasiakkailta pyydetään lupa terveystietojen luovuttamiseen esim. perhe- ja sosiaalipalveluihin.

Alkutarkastuksessa mukana ollut sairaanhoitaja ilmoittaa hammashoitolaan kiintiöpakolaisten saapumisesta sekä toimittaa lasten terveystiedot neuvolaan. Hammashoitolat/neurolat varaavat asiakkailleen aikoja. Samoin koululaisten terveystiedot siirtyvät kouluterveydenhoitajille.

Terveydenhuollosta varatut ajat lähetetään pakolaisille suoraan kotiin. Maahanmuuttaja-asiakkaille pyritään varaamaan pidempi vastaanottoaika, koska tulkin käyttö hidastaa toimintaa. Kontrolliajat annetaan yleensä käynnin aikana suoraan asiakkaalle. Lempäälän terveyskeskuksessa pyritään toteuttamaan pakolaisten toivetta lääkärin sukupuolesta mahdollisuuksien mukaan. Ulkopuolelta palvelua ei osteta vain lääkärin sukupuolen takia.

8 LEMPÄÄLÄN PALVELUT

8.1 Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelut

8.1.1 Neuvolat

Lempäälän lasten- ja äitiysneuvolassa maahanmuuttajaperheisiin sovelletaan normaalia tarkastuksista saatua ohjeistoa perheen kulttuuriset taustat kuitenkin huomioiden. Ensimmäisellä käynti kerralla tarkistetaan, että pakolaisille on tehty maahan-tuloterveystarkastus.

Neuvolassa käytetään tulkkia, jos kumpikaan vanhemmista ei puhu riittävän hyvin kieltä, jota neuvolassa ymmärretään. On taattava, että perhe voi kommunikoida ymmärtämällä kielellä. Yleensä tulkkaus tapahtuu paikan päällä, mutta puhelintulkkauksin on hätätilanteissa mahdollinen. Lasta ei koskaan käytetä tulkkina.

Maahanmuuttajaperheiden kanssa työskentely vie keskimääräistä enemmän aikaa, vastaanoton valmistelu on haastavaa. Tulkin, lääkärin ja terveydenhoitajan ajanvaraukset tulee tehdä hyvissä ajoin etukäteen. Maahanmuuttajalapsille tehdään tarpeen mukainen rokotusohjelma sekä täydellinen terveydentilan kartoitus ja hoitosuunnitelma. Ravintoneuvonnassa huomioidaan perheen kulttuuriset ravintotottumukset yleisiä ravintosuosituksia unohtamatta.

8.1.2 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää kaikkien lasten kulttuurista osaamista ja vuorovaikutustaitoja sekä tuoda esiin monikielisyyttä. Varhaiskasvatuksessa on tärkeä tukea maahanmuuttajalasten suomen kielen taitojen vahvistumista ja oman äidinkielen kehittymistä yhteistyössä vanhempien kanssa.

Maahanmuuttajalapsille hankitaan päivähoitopaikka tarpeen mukaan. Vanhempien toiveita lapsen hoitopaikasta ja hoitomuodosta pyritään kunnioittamaan. Jokaiselle lapselle tehdään varhaiskasvatussuunnitelma, jossa on huomioitu mm. maahanmuuttajalapsen tarvitseman tuen tarpeet erikseen.

Varhaiskasvatuksen työntekijät tekevät maahanmuuttajalasten asioissa yhteistyötä maahanmuuttajatyötä tekevän sosiaaliohjaajan, neuvolan terveydenhoitajien sekä tulkkien kanssa. Yhteistyö painottuu päivähoitoon alkuvaiheeseen. Päivähoidolle annetaan tieto maahanmuuttajalapsesta ja hänen mahdollisista erityistarpeistaan ennen päivähoitoa aloittamista. Nivelvaiheeseen, jolloin lapsi siirtyy päivähoitopaikasta esikouluun, panostetaan erityisen huolellisesti. Yhteistyö perheiden kanssa on tärkeää. Varhaiskasvatuksen henkilöstö kohtaa arjessaan perheen, joka on vasta tutustumassa suomalaiseen lukuisten ohjeiden ja sääntöjen yhteiskuntaan. Joustoa tarvitaan puolin ja toisin.

Suomi.fi

Sivustolta löytyvät tiedot
mm. kaikista julkisen hallinnon palveluista.

8.1.3 Perhetuvat

Lempäälässä toimii kolme perhetupaa, jotka tarjoavat lempääläisille lapsiperheille tukea vanhemmuuteen. Toimintaa on sekä aamupäivisin että iltaisin. Tupien perhepäivät mahdollistavat vanhemmille vertaistuen ja mahdollisuuden jakaa asioita keskenään. Perhepäivissä käyvillä perheillä on mahdollisuus saada 1 -vuotta täyttäneelle lapselle hoitoa perhetupien reppupäivissä 3 tuntia kerrallaan. Perhetupien iltatuvat tarjoavat kerran viikossa kaikille lempääläisille perheille kohtaamispaikan.

Maahanmuuttajia ohjataan aktiivisesti osallistumaan tupien toimintaan, jotta vanhemmat saisivat kontakteja muihin vanhempiin ja lapset ikäisiään leikkitovereita. Lisätietoa toiminnasta löytyy Lempäälän kunnan nettisivuilta www.lempaala.fi.

8.1.4 Esiopetus

Kunta järjestää yhden lukuvuoden kestävää esiopetusta lapsille. Lapsi aloittaa esiopetukseen sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi vuotta. Pidentetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvilla lapsilla on oikeus esiopetukseen viisivuotiaina. Ilmaista esikoulua käydään viitenä päivänä viikossa, 20 /viikko. Maahanmuuttajalapsset menevät oman asuinalueensa esikouluun.

8.1.5 Peruskoulu ja lukio

Maahanmuuttajalapsset menevät valmistavan luokan jälkeen oman lähialueensa kouluun kuten muutkin suomalaislapset. Maahanmuuttajalapsille tehdään yhteistyössä koulun ja lapsen vanhempien kanssa kotoutumissuunnitelma, jota päivitetään vähintään kerran vuodessa. Suunnitelmanteossa käytetään tulkkia, jos kumpikaan vanhemmista ei puhu riittävän hyvin kieltä, jota koulun edustaja ymmärtää.

Maahanmuuttajaoppilaille tarjotaan tukiopetusta sekä S2 opetusta (suomi toisena kielenä). Alle neljä vuotta Suomessa olleilla lapsilla on oikeus tukiopetukseen tunti viikossa. Äidinkielen opettaja arvioi, onko lapsen suomen kielen taso äidinkielen vai S2:n tasolla ja lapsi suorittaa jommankumman näistä oppimääristä. Ruotsin kielestä maahanmuuttajaoppilaalle voidaan antaa vapautus.

Nuorille, jotka tulevat yläkouluiässä Suomeen, suositellaan yläkoulun suorittamista seitsemänneltä luokalta lähtien, vaikka ikänsä puolesta voisivatkin siirtyä suomalaiseen kouluun ylemmille luokille. Yläkoulun suorittaminen suomeksi vahvistaa heidän kielitaitoa ja yleistietoa jatko-opintoja ajatellen. Lukioon ja ammatillisiin oppilaitoksiin maahanmuuttajaoppilaat hakevat joustavassa valinnassa tai normaalin yhteishaun kautta.

Maahanmuuttajaoppilaille järjestetään oman uskonnon opetusta, jos samaan uskontokuntaan kuuluvia oppilaita on vähintään kolme. Maahanmuuttajalapsset osallistuvat elämäkatsomustiedon opetukseen, jos oman uskonnon opetuksen ryhmää ei muodostu tai lapsi (yhdessä vanhempien kanssa) päättää, että ei halua opiskella uskontoa. Oman äidinkielen opetusta voi myös saada, jos ryhmään tulee vähintään neljä oppilasta. Oman äidinkielen opetukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Vahva oman äidinkielen osaaminen tukee oppimista ja voi edistää koulumenestystä.

Yhteistyö vanhempien kanssa on tärkeää. Opettaja tapaa maahanmuuttajalapsen vanhemmat tulkin kanssa ainakin kerran lukuvuoden aikana. Tulkkeja pitää tarpeen mukaan varata myös vanhempainiltoihin. Opettaja voi tilata tulkin koululle esimerkiksi yhdessä terveydenhoitajan kanssa. Kirjallisten viestien ymmärtäminen on usein vanhemmille vaikeaa, siksi pyritään henkilökohtaiseen viestintään aina kun mahdollista.

Kontaktit suomalaisten lasten/nuorten kanssa on tärkeää maahanmuuttajalapsen ja -nuoren kotoutumisessa. Lasta ja nuorta kannustetaan harrastuksiin ja erilaisiin vapaa-ajantoimintoihin yhdessä suomalaisten lasten ja nuorten kanssa. Koulun on puututtava kaikkiin rasismiin muotoihin, esim. maahanmuuttajalapsen /-nuoren kiusaamiseen, syrjintään, ryhmästä poissulkemiseen, haukkumiseen ja nimitelyyn. Kouluissa tuodaan esiin kulttuurista monimuotoisuutta eri oppiaineissa, edistetään ihmisoi-keuksien tuntemista ja toimitaan aktiivisesti rasismiin ja syrjinnän poistamiseksi.

8.1.6 Valmistava opetus

Kaikki peruskouluikäiset oppilaat (7-17 -vuotiaat), joiden suomen kielen taito ei riitä perusopetukseen osallistumiseen, ovat oikeutettuja valmistavaan opetukseen. Valmistavassa opetuksessa oppilas tutustuu suomalaiseen kouluun ja kulttuuriin sekä opetusmenetelmiin. Opetuksen tavoitteena on suomen kielen taidon ja oppimisvalmiuksien kehittäminen perusopetukseen riittäviksi. Valmistava opetus on vuosiluokkiin sitomatonta. Opetusta annetaan pienryhmissä, yleensä alle 10 oppilaan luokissa. Suomen kielen taidon karttuessa oppilas voi osallistua perusopetuksen oppitunneille ns. integraatiotunneilla.

Oppitunteja on viikossa 20- 28 oppilaan iästä riippuen. Jokaiselle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen oppimissuunnitelma (HOPS). Valmistavan opetuksen aikana kartoitetaan oppilaan oppimisvalmiudet ja erityistarpeet. Valmistavan opetuksen päättyessä oppilaalle määritellään hänen taitojaan ja valmiuksiaan vastaava luokka-aste. Valmistava luokka kestää yleensä vuoden, mutta ajassa joustetaan yksilöllisten tarpeiden mukaan. Valmistavasta opetuksesta siirrytään yleisopetuksen puolelle yleensä lomien jälkeen tai lukuvuoden vaihtuessa. Yläkouluikäisille järjestetään muutaman viikon tutustumisjakso ennen uuteen kouluun siirtymistä.

Valmistavan opetuksen jälkeen alakouluikäiset siirtyvät joko omaa ikätasoaan vastaavalle luokalle tai enintään yhtä vuotta alemmalle luokalle. Yläkouluikäisten kanssa tehdään hyvin yksilöllisiä ratkaisuja oppilaan taitojen mukaan ottaen huomioon oppilaiden tulevaisuuden suunnitelmat.

Lempäälän maahanmuuttajaoppilaat käyvät Valmistavassa opetuksessa Tampereella. Valmistavan luokan opetus ostetaan ostopalveluna Tampereen kaupungilta. Sivistystoimi järjestää tarkoituksenmukaisen kuljetuksen oppilaille ja kuljetuskustannuksista saatu korvaus jyvitetään sivistyksen palvelualueelle.

Valmistavan opetuksen jälkeen oppilaat siirtyvät Lempäälän oman asuinalueensa kouluun ja integroituvat suomalaisoppilaiden ryhmiin. Valmistavan luokan opettaja järjestää tutustumiskäynnin oppilaan

tulevaan kouluun. Tähän tapaamiseen osallistuu oppilaan, valmistavan opetuksen opettajan sekä lähikoulun opettajan lisäksi myös oppilaan vanhemmat ja tarvittaessa tulkki sekä maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja. Tampereella valmistavan opetuksen aikana oppilaalle laadittu henkilökohtainen oppimissuunnitelma siirtyy oppilaan mukana perusopetukseen. Valmistavan luokan opettaja tiedottaa lempääläistä koulua hyvissä ajoin uudesta oppilaasta.

8.1.7 Aamu- ja iltapäivätoiminta

Lempäälän kunta järjestää koululaisten iltapäivätoimintaa 1. ja 2. luokkien oppilaille. Toimintaa järjestetään koulupäivinä pääsääntöisesti koulujen tiloissa. Se on osallistujille vapaaehtoista, mutta maksullista. Maksuun on mahdollista saada alennusta pienten tulojen perusteella. Toiminnan tavoitteena on vähentää lasten yksinoloa, jos vanhemmat ovat töissä ja lapsen koulupäivä on lyhyt.

Maahanmuuttajalapsen mukana iltapäivätoiminnassa muiden suomalaislasten tapaan. Iltapäivätoiminnan aloituspalaverissa on mukana lasten vanhemmat, opettaja, iltapäivätoiminnan työntekijä ja tulkki sekä tarvittaessa maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja. Alkupalaverissa sovitaan toiminnan pelisäännöt, poissa-oloista ilmoittaminen, lapsen haku ja kaikki muut käytännön asiat. Ongelmatilanteissa iltapäivätoiminnan ohjaajat ovat suoraan yhteydessä lapsen vanhempiin.

8.1.8 Vapaa-aikapalvelut

Nuorisopalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä monipuoliselle nuorisotoiminnalle Lempäälässä. Nuorisopalvelut järjestää mm. omaa toimintaa, tukee nuorisoyhdistysten ja nuorten itsensä järjestämää toimintaa ja tiedottaa nuoriin liittyvistä asioista. Painopistealueina ovat syrjäytymisen ehkäisy sekä järjestötoiminnan tukeminen ja aktivointi. Kansainvälisyyden edistäminen on tärkeä periaate toiminnassa.

Maahanmuuttajanuoret osallistuvat normaaliin toimintaan kiinnostuksensa ja innostuksensa mukaisesti. Nuorisopalveluissa kehitetään toimintoja esim. kansainvälinen jalkapalloturnaus, rasismin vastaisen viikon tempaukset jne., jotka erityisesti houkuttelevat maahanmuuttajanuoria toimintaan mukaan.

8.2 Aikuisten palvelut

8.2.1 Työvoimapalvelut

Lempäälän kunnan maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja ohjaa työkykyiset ja -ikäiset (17-63-vuotiaat) maahanmuuttajat ilmoittautumaan työttömiksi työnhakijoiksi TE-toimistoon. Ilmoittautumiskerralla varataan aika alkukartoituksen ja/tai kotoutumissuunnitelman tekoa varten. Alkukartoituksen ja kotoutumissuunnitelman laadintaan osallistuu asiakas itse, TE-toimiston asiantuntija ja tarvittaessa kunnan maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja sekä tulkki. Alkukartoituksen jälkeen tehdään kotoutumissuunnitelma, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi. Suunnitelmassa käydään läpi alkukartoituksessa esiin tulleet asiat ja syvennyttään asiakkaan palvelutarpeisiin erityisesti työllistymisen ja kielikoulutuksen osalta. Lisäksi asiakkaan perhetilanne otetaan huomioon. Kotoutumissuunnitelmassa

tehdään suunnitelma kielikoulutukseen hakemisesta. Lisäksi asiakkaalle kerrotaan työ- ja elinkeinotoimiston (TE—toimisto) käytännöistä eli työnhakijan oikeuksista ja velvollisuuksista sekä annetaan näistä kirjallisia tiedotevihkosia, joita löytyy useilla eri kielillä. Pakolaisten osalta työ- ja elinkeinotoimisto voi käänättää tulkkeskuksesta asiakkaan todistukset suomeksi, jos todistuksista on hyötyä asiakkaan jatkosuunnitelmia varten. Kotoutumissuunnitelmaa päivitetään vähintään vuoden välein, jolloin mahdollisista tulkkauskuksista vastaa työ- ja elinkeinotoimisto. Suunnitelmaa tarkistetaan aina kurssin tai harjoittelujakson päättyessä tai asiakkaan tilanteen muuttuessa.

8.2.2 Ikäihmisten palvelut

Kaikki Lempäälän ikäihmisille tarkoitetut palvelut ovat avoimia myös maahanmuuttajille. Ikääntyvien maahanmuuttajien perheet ja sukulaiset osallistuvat yleensä paljon läheistensä hoitoon. Perheiden hoitoon osallistumista on tuettava kertomalla palveluista ja ottamalla läheiset mukaan hoidon suunnitteluun ja toteutukseen, jolloin ikääntyvän maahanmuuttajan kulttuurin ominaispiirteet tulevat huomioiduksi.

Vanhuspalvelun sosiaalityöntekijä tekee iäkkäille maahanmuuttajille palvelutarpeen arvioinnin maahanmuuttajatyötä tekevän sosiaaliohjaajan kanssa yhteistyössä. Palvelutarpeen arvioinnissa otetaan huomioon erityisesti asiakkaan terveystilanne, suomen kielen oppimisen mahdollisuudet ja kolmannen sektorin palvelumahdollisuudet.

8.3 Kaikille ikäryhmille yhteiset palvelut

8.3.1 Sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalvelut ovat yleisesti maahanmuuttajien käytettävissä samalla tavalla kuin suomalaisillekin. Alle 3 vuotta maassa olleet maahanmuuttajat ovat ensisijaisesti yhteydessä maahanmuuttajatyötä tekevään sosiaaliohjaajaan, jonka kanssa tarkastetaan palvelujen tarve. Maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja ohjaa asiakkaat esim. perheneuvolaan, sosiaalityöntekijälle jne. Maahanmuuttajatyön yhtenä tavoitteena on opastaa maahanmuuttajia suomalaisen yhteiskunnan toimintaperiaatteiden omaksumisessa. Yli 3 vuotta maassa olleet ottavat suoraan yhteyttä asuinalueensa perhe- ja sosiaalipalveluiden virkailijoihin. Mikäli pitkään maassa olleet kokevat tarvitsevänsä erityistä tukea ja/tai perhe- ja sosiaalipalveluiden työntekijä katsoo asiakkaan hyötyvän yhteistyöstä maahanmuuttajatyötä tekevän sosiaaliohjaajan kanssa, tehdään moniammatillista yhteistyötä.

Maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja pitää yhdessä seurakunnan lähetyssihteerin kanssa monikulttuurista kahvilaa (moku-kahvila) Perhetupa Pikkuketun tiloissa. Moku-kahvila on auki kerran kahdessa viikossa ja kahvilassa saa sosiaaliohjausta ja palveluneuvontaa. Kahvila on matalan kynnyksen paikka, johon maahanmuuttajat ja kantasuomalaiset voivat tulla istumaan, lukemaan lehtiä ja juomaan kupin kahvia tai teetä.

8.3.2 Terveyspalvelut

Maahanmuuttajat asioivat terveysasioissa väestövastuupiirijaon mukaisesti omalääkärillä ja omahoitajalla kuten muutkin lempääläläiset. Mikäli on tarvetta erikoissairaanhoidon, omalääkärin läheteellä pääsee jatkotutkimuksiin. Sairaalahoido annetaan Valkeakosken aluesairaalassa ja tarvittaessa Tampereen Yliopistollisessa Sairaalassa.

Uuden kotoutumislain mukaisesti osana alkukartoitusta tehdään laaja terveystarkastus kaikille niille maahanmuuttajille, joille se katsotaan tarpeen mukaiseksi. Alkukartoituksen yhteydessä tehtävistä terveystarkastuksista kustannukset lasketaan osaksi alkukartoituksen kuluja, joka saadaan takautuvasti valtiolta. Pakolaisten kohdalla maahantulotarkastus tehdään kaikille automaattisesti ja terveystarkastus pitää sisällään myös hampaiden tarkistuksen.

Maahanmuuttajat ovat oikeutettuja saamaan terveyskeskuksen hammashuollon palveluja samalla tavoin kuin muutkin kuntalaiset.

Hammashoito on lähinnä perushammashoitoa sekä suun terveyden ylläpitämistä. Kuntalaisten hyvä suun terveys on hammashuollon tavoite. Tämän johdosta palveluihin kuuluu väestön suun terveyden edistäminen erilaisin sairauksia ehkäisevin toimenpitein.

Lempäälän kunnan psykiatrisesta erikoissairaanhoidosta vastaa psykiatrian yksikkö. Yksikkö on psykiatrinen avohoitoyksikkö, jonka tehtävänä on tarjota erikoissairaanhoidotasoisia tutkimus-, hoito- ja kuntoutuspalveluja asiakkaille, joille terveyskeskuksen tarjoamat hoitomuodot eivät enää ole riittäviä tai tarkoituksenmukaisia. Tutkimukseen tai hoitoon hakeudutaan omalääkärin läheteellä.

Mielenterveyspalveluissa maahanmuuttajien kanssa työskentely painotetaan tietyille työntekijöille mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi psykiatrisessa hoidossa pyritään varaamaan aina sama tulkki pidempiaikaiselle asiakkaalle. Pakolaisten traumaattisten kokemusten käsittelemiseen pyritään panostamaan, koska näiden asioiden läpikäymättömyys hidastaa kotoutumista.

8.3.3 Asuminen

Lempäälän kunnassa Kiinteistö Oy Sirkkavuori vastaa kunnan vuokra-asunnoista. Maahanmuuttaja-asiakkaat voivat hakea asuntoa joko Kiinteistö Oy Sirkkavuorelta tai yksityisiltä markkinoilta. Tarvittaessa maahanmuuttajatyötä tekevä sosiaaliohjaaja antaa ohjausta asunnon hankinnassa ja asumiseen liittyvissä kysymyksissä.

8.3.4 Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut tarjoavat vuosittain laajan kirjon hyvinvointia ja elämyksiä tuottavia tapahtumia työpajoista lastentapahtumiin, konserteista vuotuisjuhliin ja erilaisiin vuodenkiertoon liittyviin tapahtumiin. Vuosittainen järjestetään satakunta eri tapahtumaa, joista noin puolet yhteistyökumppanien kanssa. Erilaiset teemavuodet otetaan huomioon tapahtumatuotannossa.

Kulttuuripalvelut järjestää Kuokkalan museoraitille tapahtumia Lempäälä-Seuran ja muiden toimijoiden kanssa.

Tiedotusväylinä ovat mm. kunnan tapahtumakalenteri, Lempäälän kunnan oma sekä Lempäälän kulttuuripalvelujen ja Kuokkalan museoraitin facebook-sivut, mediatiedotteet ja lehtimainokset.

Kulttuuritoimi ja muut kunnan tahot markkinoivat kulttuuripalveluita myös maahanmuuttajille. Kulttuuritoimi ottaa huomioon matalan kynnyksen osallistumismahdollisuudet. Yhteistyössä maahanmuuttajien, sosiaali- ja kulttuuritoimen kanssa voidaan järjestää erilaisia tempauksia, joissa otetaan erityisesti kulttuurinen moninaisuus huomioon.

8.3.5 Kirjastopalvelut

Kirjasto on uudistuva tietopalvelukeskus, joka edistää yhtäläisiä mahdollisuuksia yleissivistykseen, tietojen ja taitojen hankintaan, kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, elämyksiin ja virkistykseen. Kirjasto tarjoaa maksutta käytettäväksi uusiutuvat kokoelmat, ajanmukaiset tiedonhakumenetelmät, kirjasto-tilat ja asiantuntevan henkilökunnan. Kirjastopalveluita tarjotaan kolmessa kirjastossa (pääkirjasto, Kuljun kirjasto ja Sääksjärven kirjasto) sekä kirjastoauto Wallessa.

Maahanmuuttajat ovat tervetulleita kirjastoon! Heitä opastetaan tarvittaessa kirjaston palveluiden käytössä. Kirjastossa on ilmainen Internet-yhteys ja kiinnostavaa aineistoa pyritään hankkimaan toiveiden ja mahdollisuuksien mukaan. Kirjaston käyttö on asiakkaille pääosin ilmaista.

8.4 Seurakunta

[Lempäälän seurakunta](#) on aktiivinen Lempäälän maahanmuuttajien aktiivitoimintojen järjestäjä. Seurakunnan lähetys sihteeri pitää suomen kielen kerhoa kerran kahdessa viikossa. Kerhoon kokoonnutaan yhteen oppimaan suomea ja vahvistamaan maahanmuuttajien omia verkostoja. Lisäksi seurakunnan kanssa yhteistyössä järjestetään maahanmuuttajien vertaisryhmätoimintaa (monikulttuurinen kahvila) ja seurakunnalta voidaan varata tiloja maahanmuuttajien juhlien ja muiden kokoontumisten pitopaikaksi.

9 SEUTUKUNNALLISET JA VALTION PALVELUT

9.1 Tampereen palvelut

Tampereella toimivan Maahanmuuttajainfo Mainion (Tuomikirkonkatu 12). palvelua on esitelty jo edellä sivulla 15.

Tampereen kirjastoissa järjestetään kielikahvilatoimintaa eli suomen kielen keskusteluryhmiä. Maahanmuuttajia on kannustettu osallistumaan niihin puhutun suomen kielen parantamiseksi. Osallistuminen on maksutonta. Lisätietoja: <http://www.tampere.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kirjastot/maahanmuuttajan-palvelut.html>

Kansainvälinen naisten tapaamispaikka [Naistari](#) toimii Hervannassa, Tampereella. Naistarissa voi mm. opiskella suomen kieltä, tutustua uusiin ihmisiin, saada neuvoja, käydä internetissä sekä osallistua liikuntaan. Lapset voi ottaa Naistariin mukaan ja sieltä löytyy myös lastenhoitoapua.

Tampereella toimii myös kaikille miehille avoin kansalaistalo [Mattila](#), jonka tavoitteena on tukea miesten hyvinvointia yhdessä tekemisen kautta. Tämä rakentuu avoimesta toiminnasta sekä erilaisista toiminnallisista ryhmistä. Lisäksi Mattilan miehet ovat osallistuneet talkoisiin, seminaareihin ja tapahtumiin. Yhteistyötä tehdään miesjärjestöjen, eri yhdistysten, kaupungin yms. tahojen kanssa.

Kulttuuri- ja sukupuolisensitiivistä nuorisotyötä Tampereella tekevät [Kölvin](#) monikulttuurinen poikatyöyksikkö sekä [Tyttöjen talo](#).

Hervannan uimahallissa on jo pitkään järjestetty maahanmuuttajanaishille oma uimahallivuoro maanantaisin 17.30–19.45.

9.2 Maistraatti

Lempäälän kunnan asukkaat asioivat [Sisä-Suomen maistraatin Tampereen yksikössä](#), Hatanpään valtatie 24, PL 682, 33101 Tampere.

Vakinaisesti Suomeen muuttaville rekisteröidään maistraatissa kotikunta ja he saavat suomalaisen henkilötunnuksen. Suomessa asuvista henkilöistä merkitään perustiedot väestötietojärjestelmään. Rekisteröitäviä tietoja ovat mm. nimi, syntymäaika, kansalaisuus, perhesuhdetiedot ja osoite.

Rekisteröityäkseen henkilön on henkilökohtaisesti käytävä asuinpaikkansa maistraatissa. Mukana on oltava passi ja voi-

Naistari

Setlementti Tampere ry:n ylläpitämän Naistarin tarkoituksena on tarjota maahanmuuttajanaishille ja -lapsille tapaamispaikka, missä he voivat turvallisesti osallistua erilaisiin aktiviteetteihin.

Kansalaistalo Mattila

Niin ikään Setlementti Tampere ry:n toimintaa on kansalaistalo Mattila, jonne ovat tervetulleita kaikenlaiset miehet, eriikäiset, eri ammateista, taustoista, kulttuureista jne.

Kölvi

[Kölvissä](#) kuljetaan nuorten miesten rinnalla. Kölvin Isoveljet ovat pitempään Suomessa asuneita, vastuullisia maahanmuuttajapoikia, jotka toimivat mm. vertaisohjaajan roolissa. Toiminnan takana on Kölvin Monikulttuurinen Nuorisotyö ry.

massa oleva oleskelulupa. Pohjoismaiden kansalaiset eivät tarvitse oleskelulupaa. EU-kansalaisen, joka aikoo jäädä Suomeen yli kolmeksi kuukaudeksi, on rekisteröitävä oleskelunsa maahanmuuttovirastossa ennen rekisteröitymistään maistraattiin. Muita rekisteröitymisessä tarvittavia asiakirjoja ovat mahdolliset avioliittotodistukset, ero-, ja kuolintodistukset ja lasten syntymätodistukset. Rekisteröityvän henkilön tulee täyttää ja henkilökohtaisesti allekirjoittaa maistraatissa ulkomaalaisen rekisteröintilomake sekä muuttoilmoitus väestötietojärjestelmään.

9.3 Poliisi

Lempäälän kunnan asukkaat kuuluvat [Sisä-Suomen poliisilaitoksen](#) piiriin. Se toimii Pirkanmaan ja Keski-Suomen alueella, ja sen hallinnollinen ja johdollinen keskus sijaitsee Tampereella.

9.4 Maahanmuuttovirasto eli Migri

Maahanmuuttovirasto ([Migri](#), www.migri.fi) on sisäministeriön alainen virasto, joka käsittelee ja ratkaisee maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen sekä Suomen kansalaisuuteen liittyviä asioita.

Maahanmuuttoviraston tehtävänä on

- myöntää oleskelulupia Suomeen tuleville ulkomaalaisille kuten opiskelijoille, työntekijöille, elinkeinonharjoittajille, paluumuuttajille ja Suomessa asuvien ulkomaalaisten perheenjäsenille
- rekisteröi EU-kansalaisten oleskeluoikeuden ja myöntää heidän perheenjäsenilleen oleskelukortin
- käsittelevät turvapaikkahakemukset puhuttelusta päätöksentekoon
- ohjaa ja suunnittelee turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton käytännön toimintaa
- myöntää muukalaispasseja ja pakolaisen matkustusasiakirjoja
- päättää käännästämisestä ja karkottamisesta
- vastaa kansalaisuushakemuksista, -ilmoituksista ja -selvityksistä
- vastaa ulkomaalaisrekisterin ylläpidosta
- tuottaa tietopalveluita niin kansainvälisiin tarpeisiin kuin kotimaan päättäjäille ja viranomaisille

Tyttöjen talo

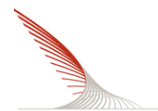
[Tal](#)on toiminta on puolestaan suunnattu 12–28-vuotiaille pirkanmaalaisille tytöille ja nuorille naisille.

MAISTRAATIT
MAGISTRATERNA

Maahanmuuttovirasto
eli Migri

Kela

- osallistuu omaa toiminta-alueen koskevaan kansainväliseen yhteistyöhön

Maahanmuuttoviraston Tampereen palvelupisteen osoite on Itsenäisyydenkatu 11, 33500 Tampere.

Palvelupisteeseen voi jättää hakemuksen vireille, käydä tunnistaumassa tai tuoda lisäselvityksiä vireillä olevaan hakemukseen. <http://www.migri.fi/yhteystiedot/palvelupisteet>

9.5 Kansaneläkelaitos eli Kela

Mikäli henkilö muuttaa Suomeen vakinaisesti, hän kuuluu yleensä Suomen sosiaaliturvaan muuttohetkestä lähtien ja voi saada Kelan etuuksia. Kela arvioi muuton vakinaisuutta. Arvioinnissa huomioidaan kokonaistilanne ja lisäksi oleskeluluvan tulee olla myönnetty vähintään vuodeksi, jos on velvollinen oleskeluluvan toimittamaan. Oleskeluluvan myöntää maahanmuuttovirasto. Hakemuksen Suomen sosiaaliturvaan kuulumisesta voi tehdä Kelan sivuilla verkossa tai hakea lomakkeella Y77.

Sosiaalityössä autetaan maahanmuuttajia laittamaan vireille muun muassa kotoutumistukea, asumistukea, perustoimeentulotukea ja perhe-etuuksia koskevia hakemuksia. Kela palvelee myös ajanvarauksella. Ajanvaraus on mahdollista tehdä Kelan verkkosivuilla tai soittamalla Kelan puhelinpalveluun.

Asiasta löytyy lisätietoa Kelan sivuilta, kohdasta maasta - tai maahanmuutto (www.kela.fi).

10 TAVOITTEET JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Tämän kotouttamisohjelman laatimisesta on vastannut poikkihallinnollinen työryhmä yhdessä ELY-keskuksen maahanmuuttopäällikön sekä Kotona Suomessa -hankkeen Pirkanmaan ja Keski-Suomen aluekoordinaattorin kanssa. Yhteistyötahoja sekä kokemusasiantuntijoita on kuultu valmistelun aikana.

Ohjelman laadintaprosessissa pääteemoiksi ja tavoitteiksi nousivat kaksi asiaa, joiden osalta työryhmä esittää toimenpide-ehdotuksensa kotouttamistyölle.

10.1 Kotouttaminen on koko kunnan asia

Työryhmän keskustelussa painottui näkemys kotouttamisesta, ei vain jonkun toimijan työnä, vaan kunnan kaikkien palvelualueiden yhteisenä työnä, jossa ovat mukana ja voimavarana myös kolmannen sektorin toimijat, seurakunta ja erilaiset yhdistykset, vapaaehtoiset ja naapurit.

Maahanmuuttotyöryhmä

Kotoutumislaisissa ohjeistetaan kunnan monialaista yhteistyötä näin: *"Paikallisten viranomaisten on kehitettävä kotouttamista monialaisena yhteistyönä. Yhteistyöhön osallistuvat kunta, työ- ja elinkeinotoimisto ja poliisi sekä kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestävät järjestöt, yhdistykset ja yhteisöt."*

Työryhmä ehdottaa, että kunnanjohtaja nimeää 31.3.2018 mennessä kunnan toimialoilta monialaisen maahanmuuttotyöryhmän. Työryhmään on hyvä saada edustus hyvinvoinnin palvelualueelta ja sivistyksen palvelualueelta (opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, kulttuuripalvelut, kirjastopalvelut, vapaa-ajan palvelut) sekä elinkeinopalveluista (Lempäälän Kehitys Oy). Lisäksi maahanmuuttotyöryhmään ehdotetaan kutsuttavaksi asiantuntijat Elystä, TE-toimistosta, Poliisista, Kelasta, seurakunnasta, Pirkan Opistosta, kansalaisjärjestöiltä ja maahanmuuttajien edustaja (kokemusasiantuntija).

Monikulttuurisen maahanmuuttotyöryhmän tehtäviksi esitetään kotouttamisen suunnittelun ja toimeenpanon kehittämistä (mm. esitetty toimintamallin luominen) sekä etnisten suhteiden edistämistä ja osallistumista syrjinnän ja rasismien ehkäisyyn. Lisäksi työryhmän tulisi seurata kotouttamisohjelman toteutumista ja raportoida siitä hyvinvointikertomuksen raportoinnin yhteydessä.

10.2 Kotoutujan osallisuus

Työryhmän keskustelussa painottui näkemys kotoutujasta aktiivisena, omassa asiassaan osallisena olevana ja vaikuttamaan kykenevänä kuntalaisena. Kotoutuja ei ole työn passiivinen kohde, vaan itse omissa asioissaan aktiivinen toimija, omassa asiassaan osallisena oleva ja vaikuttamaan kykenevä kuntalainen jolla voi olla neuvonnan, palveluohjauksen ja palvelujen tarvetta, kuten kenellä tahansa kuntalaisella. Nämä tarpeet tulee kohdata mahdollisimman yksilöllisesti.

Asiakkaan osallisuuteen ja työtavan muutokseen tulee kiinnittää huomiota kaikissa kunnan palveluissa. Kunnan henkilöstölle on tarpeen järjestää maahanmuuttajiin ja kotouttamiseen liittyvää koulutusta. Samoin osallistumista järjestettäviin seudullisiin koulutuksiin on hyvä tukea. Hyviä käytäntöjä tulisi jakaa aktiivisemmin maahanmuuttajien kanssa arkityössään kohtaavien kesken. Kaikki Lempäälän kunnan toimijatahot voivat konsultoida maahanmuuttajatyötä tekevää sosiaaliohjaajaa maahanmuuttoon, kotoutumiseen ja kotouttamiseen liittyvissä kysymyksissä.

LIITE: Linkit

ELY-keskus <https://www.ely-keskus.fi/>

Pirkanmaan ELY-keskus [Pirkanmaan ELY-keskus](#)

Pirkanmaan ELY-keskus / maahanmuutto [ELY-keskus / maahanmuutto / Pirkanmaa](#)

Infopankki [Infopankki](#)

Kela <http://www.kela.fi/>

Kiinteistö Oy Sirkkavuori <https://www.sirkkavuori.fi/>

Kölvi <https://www.kolvi.fi/>

Lempäälän kunta <http://www.lempaala.fi>

Lempäälän seurakunta <http://www.lempaalanseurakunta.fi/>

Maahanmuuttajainfo

<https://www.tampere.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/sosiaalinen-tuki-ja-toimeentulo/maahanmuuttajat/mainio.html>

Maahanmuuttovirasto www.migri.fi

Maahanmuuttoviraston palvelupisteet <http://www.migri.fi/yhteystiedot/palvelupisteet>

Maistraatti <https://www.maistraatti.fi/>

Maistraatti, Tampereen yksikkö

<https://www.maistraatti.fi/fi/maistraatit/Lansi-Suomen-laani/Sisa-Suomen-maistraatti/Tampereen-yksikko/>

Miesten Kansalaistalo Mattila <https://www.mattilanmiehet.fi/>

Naistari <https://www.naistari.fi/>

Pakolaisneuvonta ry <http://www.pakolaisneuvonta.fi/>

Perustietoa Suomesta <http://tem.fi/perustietoa-suomesta>

Pirkanmaan tulkikeskus

<https://www.tampere.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/sosiaalinen-tuki-ja-toimeentulo/maahanmuuttajat/tulkki-ja-kaannospalvelut.html>

Poliisi <https://www.poliisi.fi/>

Sisä-Suomen Poliisilaitos <https://www.poliisi.fi/sisa-suomi>

Sisäministeriö / maahanmuutto <http://intermin.fi/maahanmuutto>

Sisäministeriö / maahanmuuton toimijat ja vastuut <http://intermin.fi/maahanmuutto/toimijat-ja-vastuut>

Suomen kielen koulutusten kurssihakupalvelu <http://www.finnishcourses.fi/>

Suomen pakolaisapu <http://pakolaisapu.fi/>

Suomi.fi <https://www.suomi.fi/etusivu/>

Tampereen kirjastojen kielikahvilatoiminta

<https://www.tampere.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kirjastot/maahanmuuttajan-palvelut.html>

TE-toimiston kotisivut <http://www.te-palvelut.fi/te/fi/>

Pirkanmaan TE-palvelut <http://toimistot.te-palvelut.fi/pirkanmaa>

Pirkanmaan TE-toimisto / yhteispalvelupisteet <http://toimistot.te-palvelut.fi/pirkanmaa/yhteispalvelupisteet>

Tyttöjen talo <https://www.tytto.fi/>

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) / maahanmuuttajien kotouttaminen

<http://tem.fi/maahanmuuttajien-kotouttaminen>

Työ- ja elinkeinoministeriön kotouttaminen.fi-sivusto <http://kotouttaminen.fi/etusivu>

Jotta ihmisen todella voi onnistua opastamaan tiettyyn paikkaan, on hänet ensin löydettävä sieltä, missä hän on... Voidakseni todella auttaa toista minun on ymmärrettävä enemmän kuin hän – mutta ennen kaikkea minun on ymmärrettävä, mitä hän ymmärtää.

Jos en sitä ymmärrä, ei siitä, että ymmärrän enemmän kuin hän, ole hänelle mitään apua.

- Søren Kierkegaard (1813–1855)
